

ŽIAR NAD HRONOM

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB**

PROGRAMOVÉ OBDOBIE

2024 – 2029

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O MESTE

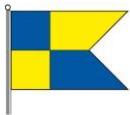
Kontaktné údaje	
Sídlo mestského úradu	Mesto Žiar nad Hronom Š. Moysesu 46, 965 19 Žiar nad Hronom
Telefón	+421 45 678 71 53
Mobil	0918 622 931
Web	www.ziar.sk
e- Mail	informatorka@ziar.sk
Administratívne začlenenie	
Kraj	Banskobystrický
Okres	Žiar nad Hronom
Región	Žiarska kotlina
Údaje	
IČO	00321125
Kód mesta	516589
Počet obyvateľov	17 578
Rozloha	4 000 ha
Prvá písomná zmienka	r. 1075
Riadenie mesta	
Primátor mesta	Mgr. Peter Antal
Komisie mestského zastupiteľstva	Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov
	Normotvorná komisia
	Komisia pre posúdenie a schválenie zápisov do kroniky mesta
	Komisia pre hodnotenie projektov dotácií z rozpočtu mesta
	Komisia pre financie a ekonomiku
	Komisia pre životné prostredie, odpadové hospodárstvo a dopravu
	Komisia pre sociálne veci a rodinu
	Komisia pre školstvo a kultúru
Komisia pre šport a mládež	

OBSAH

Úvod	6
1 Komunitné plánovanie.....	7
1.1 Teoretické východiská	7
1.1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb	7
1.1.2 Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb	7
1.1.3 Použitá terminológia	8
1.1.4 Východiská komunitného plánu	9
1.2 Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)	13
1.2.1 Výhody komunitného plánovania.....	13
1.2.2 Podstata komunitného plánovania	13
1.2.3 Hlavné princípy komunitného plánovania	14
1.2.4 Zdôvodnenie komunitného plánovania	14
1.2.5 Organizácia komunitného plánovania	15
2 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb	16
2.1 Analýza stavu poskytovaných služieb podľa jednotlivých druhov a foriem	16
2.2 Geografická charakteristika	19
2.3 História	20
2.4 Sociálno-demografická analýza	22
2.4.1 Rozvojový potenciál	22
2.4.2 Vzdelanostná štruktúra	26
2.4.3 Bývanie	26
2.4.4 Technická vybavenosť	28
2.5 Sociálna infraštruktúra.....	29
2.5.1 Zdravotníctvo a sociálna oblasť	29
2.5.2 Terénna sociálna práca	30
2.5.3 Možná spolupráca s okolitými sociálnymi zariadeniami v rámci okresu a samosprávneho kraja	30
2.5.4 Sociálna infraštruktúra v meste a okolí	32
2.5.5 Školstvo	34
2.5.6 Kultúrny a spoločenský život v meste	34
2.6 Realizované projekty v sociálnej oblasti	35
3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnej služby	40
3.1 Analýza a možnosti mesta	40

3.2	SWOT analýza.....	40
3.3	Cieľové skupiny v meste podľa sociálnej indikácie	45
3.3.1	Občania, ktorí si vyžadujú limitovanú sociálnu podporu	45
3.3.2	Občania, ktorí si vyžadujú intenzívnu sociálnu podporu	45
3.3.3	Občania, ktorí si vyžadujú úplnú sociálnu podporu	46
4	Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb	48
4.1	Priority a ciele pre skupinu - seniori.....	48
4.1.1	Oblasť sociálnej starostlivosti o seniorov	48
4.1.2	Podpora aktívneho starnutia	49
4.1.3	Prehľad aktuálnych spoločenských aktivít aj pre seniorov v meste	49
4.1.4	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre seniorov	50
4.1.5	Sumár priorít, cieľov a opatrení pre seniorov	50
4.2	Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so zdravotným postihnutím	52
4.2.1	Základný legislatívny rámec	52
4.2.2	Prehľad subjektov pôsobiacich v okolí mesta, poskytujúcich služby pre cieľovú skupinu občanov so zdravotným postihnutím:	53
4.2.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so zdravotným postihnutím:	53
4.2.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre občanov so zdravotným postihnutím	53
4.3	Oblasť sociálnej starostlivosti pre sociálne ohrozené deti a mládež	54
4.3.1	Základný legislatívny rámec.....	55
4.3.2	Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre sociálne ohrozené deti a mládež	55
4.3.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu sociálne ohrozené deti a mládež.....	55
4.3.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež	56
4.4	Oblasť sociálnej starostlivosti pre rodiny a matky s deťmi	59
4.4.1	Základný legislatívny rámec.....	60
4.4.2	Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre rodiny a matky s deťmi	60
4.4.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu rodiny a matky s deťmi ...	60
4.4.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre rodiny a matky s deťmi	60
4.5	Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami	61
4.5.1	Základný legislatívny rámec.....	62

4.5.2	Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami	62
4.5.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so sociálnymi a spoločenskými problémami	62
4.5.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež	62
5	Programové zabezpečenie KPSS v rámci Program rozvoja mesta Žiar nad Hronom ...	65
5.1	Programová časť vzťahujúca sa na KPSS	65
5.2	Akčné plány vzťahujúce sa na KPSS	65
6	Časový plán realizácie	66
6.1	Určenie kapacít jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb s výhľadom do roku 2029	68
7	Spôsob vyhodnocovania plnenia	72
8	Pripomienkovanie KPSS	75
9	Vyhodnotenie a modifikovanie KPSS	76
	Záver	77
	Zoznam použitej literatúry a zdrojov	78
	Zoznam informačných zdrojov	79
	Zoznam použitých skratiek	80
	Zoznam príloh	82

ÚVOD

Dňa 1.1.2009 vstúpil do platnosti zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V súvislosti s uvedeným zákonom a jeho novelizáciou prešli na mestá v značnom rozsahu kompetencie v sociálnej oblasti, avšak bez finančných prostriedkov, potrebných na poskytovanie sociálnych služieb a ich personálne zabezpečenie. Mestá podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách majú zároveň povinnosť plánovať sociálne služby a spracovať Komunitný plán sociálnych služieb.

Dňom 1. februára 2015 nadobudla účinnosť ďalšia novela zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Ide v poradí už o tretiu novelizáciu tohto zákona, ktorá bola schválená v priebehu roka 2014. Predmetná novela bola uverejnená v Zbierke zákonov SR dňa 20. 12. 2014 (čiastka 111, strana 3319) pod zákonom č. 376/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Predmetná novela reaguje na právnu úpravu, ktorá bola do oblasti poskytovania sociálnych služieb zavedená od 1. januára 2014 zákonom č. 485/2013 Z. z.

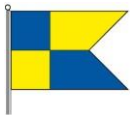
Vedenie mesta Žiar nad Hronom rešpektuje zákonom stanovené povinnosti mesta a zároveň chce byť voči občanom žijúcim v meste ústretové a zabezpečovať pre občanov napĺňanie ich sociálnych potrieb, vrátane preventívnych aktivít, ktoré pomáhajú predchádzať sociálnej vylúčenosti u jednotlivých skupín občanov mesta.

Vedenie mesta sa preto rozhodlo zapojiť do procesu komunitného plánovania sociálnych služieb na obdobie rokov 2024 - 2029. Cieľom procesu komunitného plánovania bolo nastaviť širokospektrálne poskytovanie sociálnych služieb v meste tak, aby bolo možné nielen poskytovať sociálne služby občanom mesta v rámci finančných možností mesta, ktoré sú značne obmedzené, ale aby sa zároveň hľadali aj nové možnosti financovania sociálnych služieb v meste. Proces komunitného plánovania bol organizačne zabezpečený tak, aby sa do neho mohli zapojiť aj občania mesta formou dotazníkového prieskumu alebo pripomienkovania.

Výsledkom niekoľkomesačného procesu komunitného plánovania sociálnych služieb je dokument Komunitný plán sociálnych služieb na obdobie rokov 2024 – 2029, ktorého cieľom je naplniť nasledovnú víziu mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb:

„Kvalitná a komplexná sociálna starostlivosť zameraná prioritne na pomoc najzraniteľnejším skupinám mesta Žiar nad Hronom“ **Mgr. Peter Antal, primátor mesta**

1 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

1.1 Teoretické východiská

1.1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- zabezpečovania zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí.

Bolo nevyhnutné, aby sa v procese prípravy vytvárala pracovná skupina zameraná na cieľové skupiny podľa spoločných znakov, spoločných problémov. Pracovná skupina, tvorená zamestnancami MsÚ úzko spolupracujúcimi s jednotlivými cieľovými skupinami vychádzala pri tvorbe KPSS zo zberu poznatkov, dát a dopytu občanov mesta Žiar nad Hronom, ale aj poznatkov, ktoré sú získavané prostredníctvom externých subjektov pôsobiacich na území mesta Žiar nad Hronom. Tento princíp sa uplatňuje aj pri realizácii cieľov a aktivít KPSS.

1.1.2 Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb

Zadávatelia sociálnych služieb - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje, MPSVaR SR.

- **Zadávatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje, MPSVaR SR.
- **Poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec alebo mesto, právnická osoba zriadená alebo založená obcou, mestom alebo samosprávnym krajom - „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba - „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.
- **Užívatelia/prijímatelia sociálnych služieb** - osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie. Do nepriaznivej sociálnej situácie sa jednotlivec môže dostať z rôznych príčin, napr.: v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, životných návykov, spôsobu života, ktorý vedie ku konfliktu so spoločnosťou, trestno-právnej činnosti a pod.
- **Verejnosť** - rodinní príslušníci užívateľov sociálnych služieb, občania žijúci na príslušnom území, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb priamo nedotýka, ale v

blízkej budúcnosti môžu patriť k potenciálnym užívateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

1.1.3 Použitá terminológia

Sociálna práca je odborná činnosť zameraná na aktívne ovplyvňovanie a riešenie primárne sociálnych problémov aj malej sociálnej skupiny, spoločenstva, lokality. Cieľom je úspešná socializácia alebo integrácia skupiny, ktorá potrebuje dosiahnutie prijateľného vzťahu medzi sociálnym prostredím a neadaptovanými osobami. Ide teda o snahu vytvoriť priaznivé sociálne podmienky pre život v danom prostredí.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie, nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálne služby sa poskytujú ako:

- pobytové (celoročné alebo týždenné),
- ambulantné,
- terénne.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzením jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovŕšila dôchodkový vek,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo
- z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Sociálna exklúzia je sociálne vylúčenie, teda proces separácie jednotlivcov od spoločnosti v dôsledku napr. nedostatočného vzdelania, rasy, pohlavia, veku a pod. Príčiny sociálnej situácie súvisiacej so sociálnou inklúziou sú napr. demografické zmeny, ekonomické zaťaženie domácností, príjmová nerovnosť (ktorá má okrem iného aj svoj regionálny aspekt), nezamestnanosť, nedostatok v prístupe k inštitúciám a pod.

Sociálna inklúzia je proces začleňovania sa exkludovaných komunit do spoločnosti, ich aktívne zapájanie sa do sociálneho, ekonomického, politického a kultúrneho života.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby alebo rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna pomoc je aktívna spoluúčasť sociálneho pracovníka a klienta pri riešení problémových situácií v živote klienta. Je určená občanom, ktorí sa dostali do situácie sociálnej odkázanosti a nemajú prostriedky, alebo schopnosti zabezpečiť seba, alebo svojej rodine základné životné potreby.

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana nedosahuje životné minimum ustanovené zákonom. V tomto prípade ide o situáciu chudoby, do ktorej sa najčastejšie dostáva občan, ktorý je dlhodobo nezamestnaný, nemá pracovný a ani iný príjem, napr. dôchodok.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, domácnosť, alebo kontakt so sociálnym prostredím, najmä vzhľadom na vek, sociálnu neprispôobilosť alebo stratu zamestnania.

1.1.4 Východiská komunitného plánu

Legislatívne východiská pre plánovanie sociálnych služieb

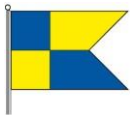
Základný právny rámec v oblasti sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách ukladá mestám povinnosť vypracovávať a schvaľovať Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode.

Právny rámec v oblasti sociálnych služieb dopĺňajú ďalšie právne predpisy:

- zákon č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- zákon č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP,
- zákon č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi,
- zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine,
- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, atď.
- Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike 2021

Pôsobnosť mesta pri poskytovaní sociálnych služieb je podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) je nasledovná:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o :

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu a odkázanosti na prepravnú službu,

2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,

3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,

4. povinnosti rodičov alebo detí platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11 a 12,

d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,

e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v nocľahárni,

2. v nízkoprahovom dennom centre,

3. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,

4. v zariadení pre seniorov,

5. v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,

6. opatrovateľskej služby,

7. prepravnej služby,

8. odľahčovacej služby,

9. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa.

f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,

g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,

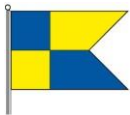
h) uzatvára zmluvu:

1. o poskytovaní sociálnej služby,

2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

3. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby poskytovateľovi sociálnej služby, ktorého je zakladateľom,

4. o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou, alebo s iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadil alebo založil iný vyšší územný celok, alebo iné mesto

5. o zabezpečení poskytovania sociálnej služby s budúcim poskytovateľom sociálnej služby podľa § 8 ods. 8.

i) zriaďuje, zakladá a kontroluje:

1. nocľaháreň,
2. nízkoprahové denné centrum,
3. nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu,
4. zariadenie pre seniorov,
5. zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár.

j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona a ďalšie úlohy podľa § 80.

V ustanoveniach § 82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy mesta v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní.

Citujeme: § 82

„Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia“

1. *Mesto za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.*

2. *Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.*

3. *Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, mesto, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.“*

Citujeme: § 83

„Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb 1. *Mesto podľa § 80 písm. a) vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jeho územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.*

2. *Komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vypracúva mesto a samosprávny kraj v spolupráci:*

- a) *s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,*

b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

3. Mesto a samosprávny kraj sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

4. Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje najmä:

a) analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode mesta alebo samosprávny kraj, vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,

b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode mesta alebo samosprávny kraj na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,

c) analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode mesta alebo samosprávny kraj,

d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode mesta alebo samosprávny kraj,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok,

f) prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,

g) spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

5. Mesto a samosprávny kraj zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

Miestne, regionálne a národné stratégie pre plánovanie sociálnych služieb

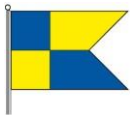
Pri spracovaní komunitného plánu boli zohľadnené viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch.

Miestne dokumenty

- Program rozvoja mesta Žiar nad Hronom. (2021 – 2027) **Regionálne dokumenty**
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v BBSK na roky 2019 – 2025.

Národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb:
  - **Priorita č. 1** Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb.
  - **Priorita č. 2** Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

- **Priorita č. 3** Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb.
- **Priorita č. 4** Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.
  - Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike
  - Národný pracovný program Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2020
  - Akčný plán politiky mládeže na roky 2021 – 2025

Dokumenty EÚ

- Európa 2020
- Akčný plán Rady Európy pre ľudí so zdravotným postihnutím na roky 2016 – 2026.

1.2 Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)

- Je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb.
- Poukazuje na potreby v danej komunite, pričom poskytuje aj alternatívy finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

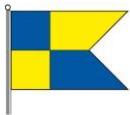
1.2.1 Výhody komunitného plánovania

Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, užívatelia), čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania.

Komunitný plán sociálnych služieb zabezpečuje aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifiká.

1.2.2 Podstata komunitného plánovania

- Zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. môžu dotýkať
- Otvorený dialóg o podobe sociálnych služieb
- Základom je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení
- Zásadný význam má poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávatel'ov, poskytovateľ'ov a prijímateľ'ov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomne prepojenie a spolupráca.

1.2.3 Hlavné princípy komunitného plánovania

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania** - potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** - rôzne formy oslovenia a zapojenia verejnosti tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná (napr. podľa špecifik komunity, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti a pod.) Nikto nemá byť diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** - významnú úlohu v tejto oblasti zohráva spolupráca s podnikateľskými subjektmi, ktoré sa angažujú v sociálnej oblasti, pomoc dobrovoľníkov v sociálnej oblasti, svojpomocné skupiny, pomoc rodiny, susedská výpomoc a pod.
- **Práca s informáciami** - rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby - pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov.
- **Priebeh spracovávania komunitného plánu (KP) je rovnako dôležitý, ako výsledný dokument** - proces KP je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusií rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém sociálnych služieb je jedinečný, neopakovateľný a plne zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** - dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi KP prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb. • **Kompromis priania a možností** - výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov KP podieľať.

1.2.4 Zdôvodnenie komunitného plánovania **Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, § 80, bod a) stanovuje mestám povinnosť vypracovať a schváliť komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode.** Zároveň citovaný zákon, § 83, bod 5) vymedzuje obsah komunitného plánu sociálnych služieb, ktorý by mal obsahovať nasledovné skutočnosti:

- a) **analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb** v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- b) **analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov** v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- c) **analýzu sociologických údajov a demografických údajov** v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku,

- d) **určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb** v územnom obvode mesta,
- e) **časový plán realizácie** komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- f) **spôsob vyhodnocovania plnenia** komunitného plánu.

Mesto Žiar nad Hronom má záujem postupovať v zmysle Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a venovať sociálnej problematike špecifickú pozornosť v zmysle citovaného zákona. Výstupom spolupráce mesta je dokument - Komunitný plán sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom na obdobie rokov 2024 – 2029.

1.2.5 Organizácia komunitného plánovania

Komunitné plánovanie bolo realizované komplexne pre všetky existujúce kategórie prijímateľov sociálnych služieb, bez ohľadu na vek, pohlavie, či etnickú príslušnosť. V meste Žiar nad Hronom bola v mesiacoch november 2022 – december 2023 zostavená širšia Pracovná skupina a úzka Riadiaca skupina. Hlavnou činnosťou Riadiacej skupiny bolo:

- riadenie a koordinácia procesu komunitného plánovania
- monitorovanie postupu komunitného plánovania
- pripomienkovanie záverov pracovnej skupiny
- koordinácia prác pracovnej skupiny na jednotlivých častiach komunitného plánu
- schválenie konečnej verzie komunitného plánu

Riadiaca skupina KPSS sa stretávala podľa potreby. Zoznam členov Riadiacej skupiny poskytuje nižšie uvedená tabuľka.

Tabuľka č.1. - Zoznam členov Riadiacej skupiny

P. č.	Titul, meno, priezvisko	Organizácia
1	Ing. Monika Minárová	Mesto ZH, vedúca OSoO
2	Mgr. Lucia Páalová Mgr. Veronika Ngová	Mesto ZH, OSoO Mesto ZH, OSoO
3	Mgr. Gabriela Hajdoniová	poslankyňa MsZ Mesta ZH
4	Mgr. Peter Antal	vedenie mesta ZH - primátor
5	Mgr. Pavol Kalmár	odborník na sociálnu inklúziu a strategické plánovanie
6	Mgr. Mária Albertová	finančné riadenie
7	Ing. Adriana Mikolajová	ekonómia a monitorovanie
8	Alžbeta Švingálová	manažment sociálneho plánovania

2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

2.1 Analýza stavu poskytovaných služieb podľa jednotlivých druhov a foriem

Mesto v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnych služieb pre svojich občanov v rámci zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V meste pôsobia sociálni pracovníci. Cieľom tejto sociálnej práce je poskytovať odbornú pomoc všetkým obyvateľom, ktorí sa ocitnú v nepriaznivej sociálnej situácii, osoby ohrozené sociálnym vylúčením, marginalizované rómske komunity, zdravotne postihnutí obyvatelia, deti atď.

Nasledujúca tabuľka porovnáva analyzuje stav sociálnych služieb v meste Žiar nad Hronom k 31.12.2023, pričom ho porovnáva so stavom pre rok 2024 odporúčaným v KPSS mesta Žiar nad Hronom 2024 - 2029. Zároveň na základe predchádzajúcich analýz a najmä prognóze vývoja obyvateľstva je uvedený odporúčaný stav pre rok 2029 a následne.

Orgán, inštitúcia, typ zariadenia	Odporúčaný rozsah	Skutočnosť	Rozdiel	Odporúčaný rozsah
	2024	2023	(+/-)	2029
Sociálne a iné služby poradenstvo				
Mestský úrad (počet pracovníkov)	157	157	5	162
Sociálny asistent (streetworker) (počet pracovníkov)	0	0	0	0
Strediská poradenstva - Centrum poradenstva a prevencie Žiar nad Hronom (počet pracovníkov)	9	9	1	10
Sociálny taxík (počet prepráv/rok)	2100	2041	400	2500
Prepravná služba - SČK	70	60	5	75
Terénna sociálna práca (počet pracovníkov)	4	4	0	4
a.) Sociálne služby krízovej intervencie				
1. Terénna sociálna služba krízovej intervencie	0	0	0	0
2 Poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach				
2.1 nízkoprahové denné centrum (klientov/rok)	0	0	0	0
2.2. integračné centrum	0	0	0	0

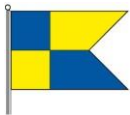

2.3. komunitné centrum (počet pracovníkov)	3	3	0	3
2.4. nocľaháreň (počet miest)	0	0	0	0
2.5. útulok pre mužov (počet miest)	21	21	1	22
2.6. domov na polceste (počet miest)	0	0	0	0
2.7. zariadenie núdzového bývania (počet miest)	0	0	0	0
3. Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	0	0	0	0
b.) Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi				
1. Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života	0	0	0	0
2. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti	0	0	0	0
3. Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (počet pracovníkov/klienti)	5+1/20	4+1/20	1/0	5+1/20
4. Služba včasnej intervencie	1	1	1	1
c.) Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku				
1. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek				
- zariadenia podporovaného bývania	0	0	0	0
- zariadenia pre seniorov (počet miest)	165	165	0	165
- zariadenie opatrovateľskej služby	0	0	0	0
- rehabilitačné stredisko	0	0	0	0
- domov sociálnych služieb (počet miest)	41	41	0	41
- špecializované zariadenie (počet miest) - Hospic	0	0	0	0

- denný stacionár (počet klientov/rok)	0	0	0	1
2. Domáca opatrovateľská služba (počet klientov)	50	47	0	65
3. Prepravná služba	1	1	0	1
4. Sprievodcovská a predčitateľská služba (počet služieb)	0	0	0	0
5. Tlmočnicke služby	0	0	0	0
6. Sprostredkovanie tlmočnickej služby (počet služieb)	0	0	0	0
7. Sprostredkovanie osobnej asistencie (počet služieb)	70	65	0	70
8. Požičiavanie pomôcok (počet klientov/rok)	60	57	5	65
d.) Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií				
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci (počet klientov)	0	0	0	0
Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií (počet dostupných služieb)	0	0	0	0
e.) Podporné služby				
1. Odľahčovacia služba	1	1	0	1
2. Pomoc pri zabezpečení opatrovnických práv a povinností	1	1	0	1
3. Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre				
- pre dospelých ŤZP a ZP (počet klientov)	0	0	0	0
- pre seniorov (počet klientov)	200	195	10	210
- pre rodičov s deťmi (počet klientov)	0	0	0	0
4. Podpora samostatného bývania	0	0	0	0
5. Jedáleň (zabezpečuje SČK)	1	1	0	1
6. Pracovňa	1	1	0	1

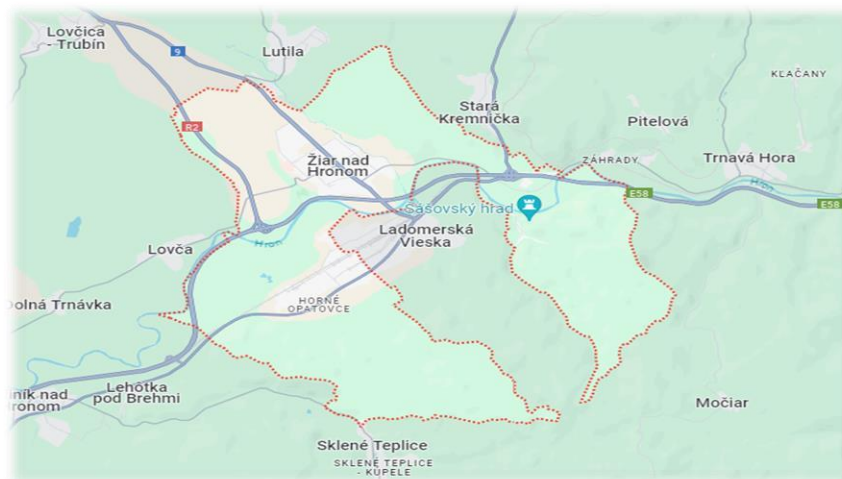
7. Stredisko osobnej hygieny	1	1	0	1
------------------------------	---	---	---	---

Zdroj: vlastné zdroje mesta

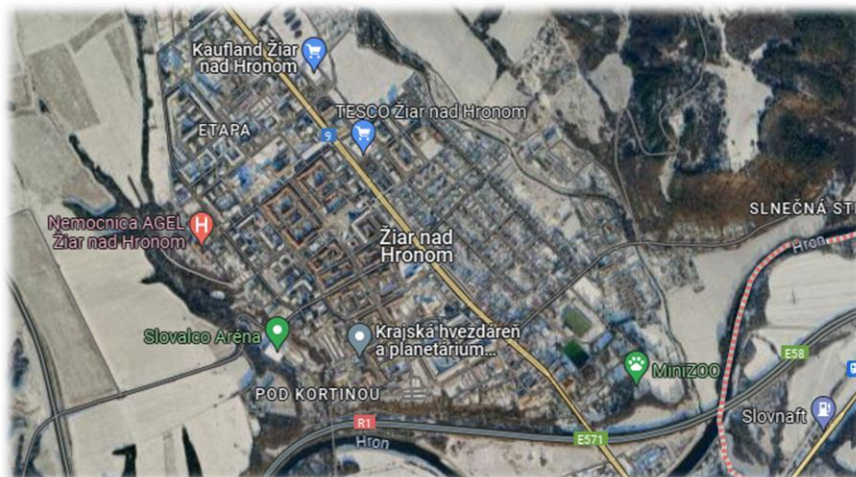
2.2 Geografická charakteristika

Mesto Žiar nad Hronom leží v Žiarskej kotline na pravom brehu Hrona. Južnou časťou zasahuje do Štiavnických vrchov. Prevažne odlesnený chotár na stredne vysokej terase Hrona, ktorý prechádza do náplavového kužela Lutilského potoka a na menšiu zalesnenú časť svahov Štiavnických a Kremnických vrchov, tvoria v kotlinovej časti tret'ohorné zlepenca a pvroklastiká andezitov s pokrovom štvrtohorných terasových štrkov a sprašových hĺn. Pozdĺž Hrona sú na tret'ohorných uloženinách štvrtohorné náplavy, andezity a bazaltoidné andezity. V Štiavnických vrchoch pristupujú ryolity. Pahorkatinný chrbát vznikol rozčlenením štvrtohorných náplavových kužel'ov, vzájomne oddelených úvalovými depresiami, ktoré smerom k Hronu prechádzajú do výrazných výmoľ'ových foriem. Zosuvmi modelovaná chrbtovina sa skláňa k Hronu. Priemerná ročná teplota je 8 °C, priemerné ročné zrážky sú okolo 800 mm. Južným okrajom chotára preteká Hron, ktorý meandruje na širokej nive. Má nivné a nasýtené hnedé lesné pôdy. Zalesnená je severná a juhovýchodná časť chotára. Vyskytuje sa tu vres obyčajný.

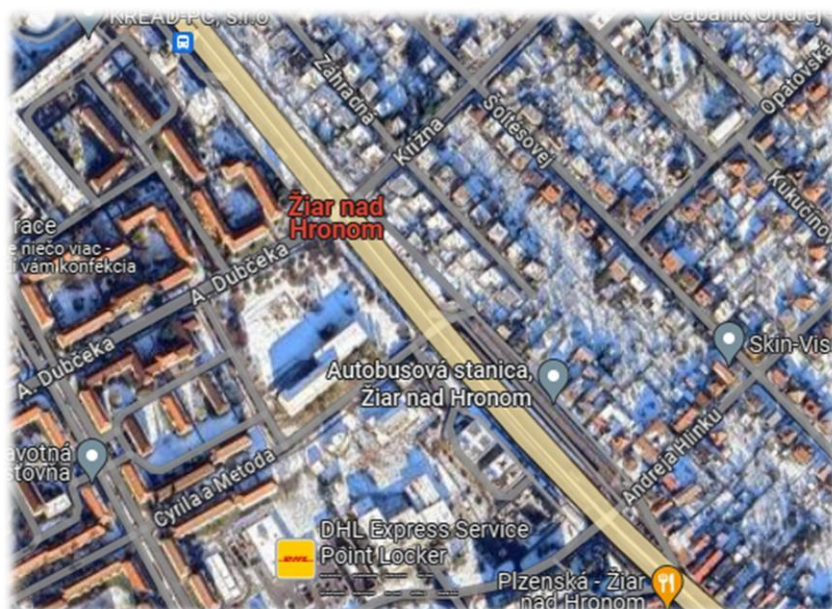
Zdroj: *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 3. časť*

Obr. č. 1 – Lokalizácia mesta v rámci okresu Žiar nad Hronom

Obr. č. 2 – Detail lokalizácie okolia mesta Žiar nad Hronom

Obr. č. 3 – Detail lokalizácie centra mesta Žiar nad Hronom

2.3 História

Prvá písomná zmienka o meste Žiar nad Hronom sa datuje do roku 1075, kedy sa nazývalo Kerestur. Od roku 1237 sa nazývalo Cristur, od roku 1246 Villa Sancte Crusis de Susal, od roku 1773 Swaty Kriss, od roku 1927 Svätý Kríž nad Hronom a od roku 1955 Žiar nad Hronom. Maďarsky sa mesto nazývalo Garamszentkereszt, latinsky Sancta Crux.

Súčasťou mesta bolo Nade, o ktorom prvá písomná zmienka sa datuje do 13. storočia a Horné Opatovce, o ktorých prvá písomná zmienka sa datuje do roku 1253, kedy sa nazývali Apatj, od roku 1332 sa nazývali Epati, od roku 1335 Maior Apati a od roku 1773 sa nazývali Horne Opatowcze; maďarsky sa nazývali Felsőapati, nemecky Apelsdorf an der Gran.

Mesto sa prvýkrát spomína v roku 1340. Pôvodne patrila opátstvu v Hronskom Beňadiku, časť panstvu Šášov, ktoré v roku 1388 získalo celú obec. V polovici 14. storočia založili skláreň, v roku 1373 je doložená existencia mýta.

Do roku 1960 mesto patrilo pod Tekovskú župu, okres Kremnica, kraj Banská Bystrica. Po roku 1960 bolo okresom v Stredoslovenskom kraji. V súčasnosti je okresom v Banskobystrickom kraji.

Z historického hľadiska je významné sídlisko a pohrebisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej, ktoré sa nachádzalo na území bývalých Horných Opatoviec.

Obec s mýtom sa prvýkrát spomína v roku 1075. Časť mýta patrila opátstvu v Hronskom Beňadiku, obec patrila ostrihomskému arcibiskupstvu. Od roku 1246 sa vyvíjala ako zemepánske mestečko, ktoré sa neskôr stalo strediskom arcibiskupského panstva v severnej časti stolice; v erbe malo kríž. V roku 1571 patrili panstvu obce Svätý Kríž, Veľká a Malá Lovča, Prestavky, Trubín, Kopernica, Nová Lehota, Kosorín, Slaská, Nevoľné, Bartošova Lehota, Jastrabie, Pitelová, Stará Kremnica a Lutilla. V roku 1664 tu generál Souches zvíťazil nad Turkami, neskôr došlo k bitke Thokolyho a potom aj Rákócziho vojsk s cisárskymi vojskami. V 17. storočí sa v mestečku niekoľkokrát zišli župné zhromaždenia. Z roku 1678 je doložený cech krajčírov, z roku 1690 cech ševcov, z roku 1728 cech čižmárov, z roku 1733 cech kováčov. V roku 1690 získalo jarmočné právo, v roku 1776 pripadlo svätokrížske panstvo banskobystrickému biskupstvu a mestečko bolo letným sídlom biskupa (do roku 1941).

V roku 1536 malo mestečko 28 port, v roku 1601 faru, školu, mlyn a 79 domov, z toho 3 zemianske, v roku 1720 malo 89 daňovníkov, z toho 21 remeselníkov – čižmárov, zámočníkov, krajčírov, kožušníkov a iných, krčmu a obchodníkov, v roku 1828 136 domov a 955 obyvateľov. V roku 1872 založili Tekovsko-svätokrížsku sporiteľňu. Žiar nad Hronom mal stále poľnohospodársky ráz.

Za I. ČSR pokračovalo vystaňovanie. Obyvatelia chodili na sezónne poľnohospodárske práce do Rakúska. V roku 1940 vznikla ilegálna miestna organizácia Komunistickej strany Československa (MO KSČ). Obyvatelia sa aktívne zapojili do Slovenského národného povstania (SNP). Veľkú aktivitu vyvíjal Revolučný národný výbor (RNV). V druhej polovici septembra 1944 tu boli veliteľstvá 1. československej partizánskej brigády, partizánskej brigády Jána Nálepku a štáb francúzskeho partizánskeho oddielu. V priestore Žiaru nad Hronom prebiehali koncom septembra 1944 veľké boje. Nemci po obsadení Žiaru nad Hronom tu zriadili zberný tábor zajatcov, perzekvovali obyvateľov, vypálili cigánsku osadu a jej obyvateľov povraždili. Žiar nad Hronom bol oslobodený 31. 3. 1945. Za účasť v SNP bol vyznamenaný Radom Červenej hviezdy a Pamätnou medailou SNP.

Po roku 1945 sa z poľnohospodárskej obce stalo moderné mesto. Vybuďovala sa tu jediná hlinikáreň v bývalej ČSSR – Závody SNP. V prevádzke boli i kameňolomy automobilové opravovne, potravinárske závody, výrobná hračiek. Miestne závody poskytovali zamestnanie obyvateľom mesta i širokého okolia. Počet obyvateľov sa niekoľkonásobne zvýšil. Vybuďovali sa nové sídliská, sociálne a kultúrne zariadenia a služby. V roku 1960 sa Žiar nad Hronom stal sídlom okresu. Mal a má priznaný štatút mesta.

Nade: Obec sa prvýkrát spomína koncom 13. storočia. Patrila opátstvu v Hronskom Beňadiku a mestu Banská Štiavnica, od roku 1388 panstvu Šášov.

Horné Opatovce: Obec sa prvýkrát spomína v roku 1253. Vyvinula sa na majetkoch v šušolskej oblasti, ktoré od roku 1075 patrili opátstvu v Hronskom Beňadiku, v roku 1335 sa spomínajú Malé a Veľké Opatovce. Patrili opátstvu v Hronskom Beňadiku, od roku 1538 ostrihomskej kapitule. V roku 1720 mali mlyn, krčmu, mäsiara a 53 daňovníkov, v roku 1828

116 domov a 815 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. Až do roku 1958 si obec zachovala poľnohospodársky ráz. Postupne bola zanášaná množstvom škodlivých látok z hlinikárne v Žiari nad Hronom. Tento problém bývalá vláda Československej socialistickej republiky vyriešila jej uznesením o likvidácii. V roku 1957 bolo založené jednotné roľnícke družstvo (JRD), ktoré v roku 1961 prešlo do Štátneho majetku v Žiari nad Hronom. V roku 1969 bola obec pričlenená k Žiaru nad Hronom.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 3. časť

2.4 Sociálno-demografická analýza

2.4.1 Rozvojový potenciál

Zariadenia sociálnej infraštruktúry umožňujú plniť sociálne funkcie sídla predovšetkým z hľadiska uspokojovania dopytu miestnych obyvateľov po službách. Ide najmä o základné služby ako napr.: zdravotné, gastronomické, obchodné, rekreačné, vzdelávacie, remeselné a pod. Relatívne, rozvinutý a primerane diverzifikovaný trh služieb na danom lokálnom území prehlbuje špecializáciu čo podporuje vznik ďalších služieb (komerčných, realitných...) s vyššou pridanou hodnotou z čoho vyplýva, že objem trhu rastie a miestna ekonomika sa rozvíja.

Základom trhu služieb na danom území sú zariadenia občianskej vybavenosti – sociálna infraštruktúra. Kvalitu a dostupnosť týchto služieb ovplyvňuje aj technický stav či technologická výbava daného zariadenia sociálnej infraštruktúry. Vývoj obyvateľstva mesta:

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	427	388	815	39
5 - 9	414	374	788	40
10 - 14	413	395	808	18
15 - 19	348	389	737	-41
20 - 24	419	415	834	4
25 - 29	569	516	1085	53
30 - 34	662	621	1283	41
35 - 39	680	574	1254	106
40 - 44	763	720	1483	43
45 - 49	624	668	1292	-44
50 - 54	594	613	1207	-19
55 - 59	644	680	1324	-36
60 - 64	628	709	1337	-81
65 - 69	509	680	1189	-171
70 - 74	361	509	870	-148
75 - 79	217	348	565	-131
80 - 84	117	310	427	-193
85 - 89	63	137	200	-74
90 - 94	21	52	73	-31
95 - 99	1	6	7	-5
100 a viac	0	0	0	0
spolu	8474	9104	17578	-630

Údaje podľa SODB 2021

Základné vekové kategórie

veková kategória pohlavie	počet	podiel (%)
1.) Predproduktívny vek (0-14)	2411	13.72
2.) Produktívny vek (15-64)	11836	67.33
2.) Poproduktívny vek (65+)	3331	18.95
3.) spolu	17578	

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

vierovyznanie	počet	podiel (%)
1.) Rímskokatolícka cirkev	8094	46.05
2.) Evanjelická cirkev augsburského vyznania	368	2.09
3.) Gréckokatolícka cirkev	113	0.64
4.) Reformovaná kresťanská cirkev	25	0.14
5.) Pravoslávna cirkev	22	0.13
6.) Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	4	0.02
7.) iné	389	2.21
8.) bez vyznania	6222	35.4
9.) nezistené	2341	13.32
Spolu	17578	

Obyvateľstvo podľa národnosti

národnosť	počet	podiel (%)
1.) Slovenská	15490	88.12
2.) Maďarská	64	0.36
3.) Rómská	73	0.42
4.) Rusínská	10	0.06
5.) Ukrajinská	15	0.09
6.) Česká	68	0.39
7.) Nemecká	9	0.05
8.) Moravská	3	0.02
9.) Poľská	10	0.06
10.) Ruská	7	0.04
11.) Ostatné	44	0.25
12.) Nezistené	1785	10.15
Spolu	17578	

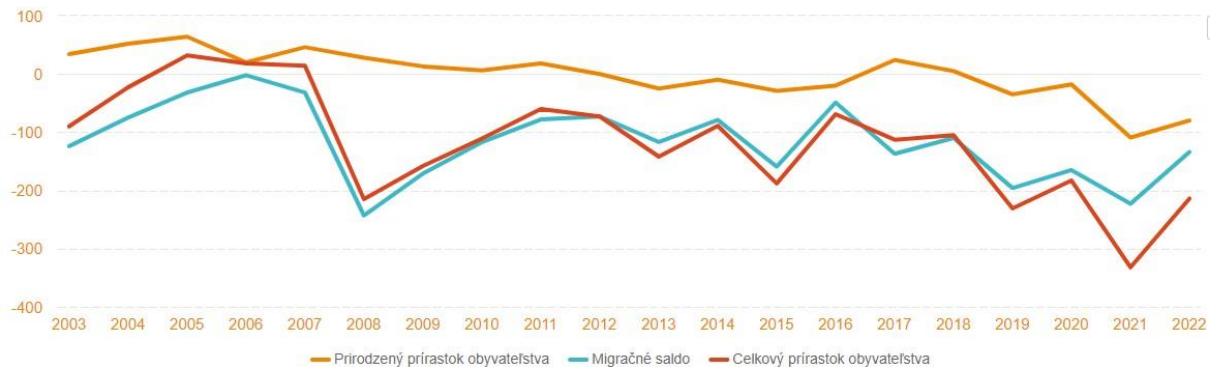
Obyvateľstvo podľa rodinného stavu

rodinný stav	počet	podiel (%)
1.) slobodný / slobodná	7893	44.9
2.) ženatý / vydatá	6073	34.55
3.) rozvedený / rozvedená	2298	13.07
4.) vdovec / vdova	1262	7.18
5.) nezistené	52	0.3
Spolu	17578	

VÝVOJ PRÍRASTKOV OBYVATEĽSTVA (osoby)

Tabuľka

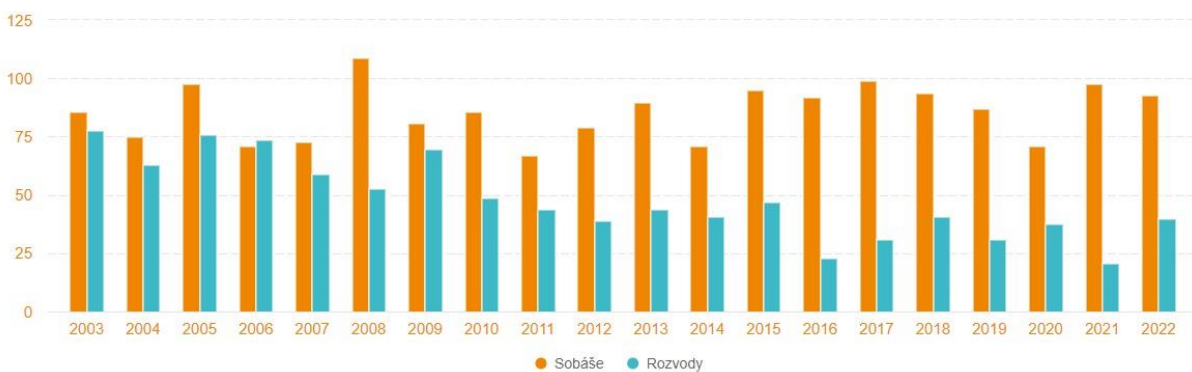
ŽIVONARODENÍ A ZOMRETÍ (osoby)

Tabuľka

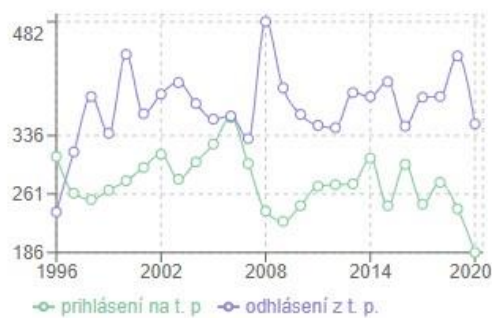
SOBÁŠE A ROZVODY

Tabuľka

Migrácia a migračné saldo (rozdiel v zmenách trvalého pobytu)

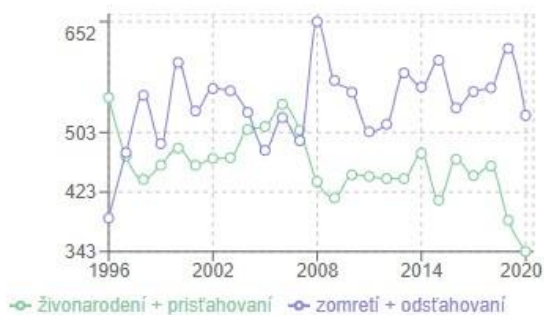
- Pristáhovalo sa 186 osôb
- Odstáhovalo sa 351 osôb
- Migračné saldo: -165 osôb

Celkový prírastok

súčet prirodzeného prírastku a migračného salda

- Živonarodení a pristahovaní: 343 osôb
- Zomretí a odsťahovaní: 526 osôb
- Celkový prírastok: -183 osôb

Marginalizované rómske komunity v meste (skutkový stav)

Rómovia bývajúci rozptýlene (medzi majoritou)	Rómovia bývajúci v koncentráciách vo vnútri mesta	Rómovia bývajúci koncentrovane na okraji mesta	Rómovia bývajúci v segregovaných koncentráciách	Spolu
0	1800	400	0	2200
0,00%	80,00%	20,00%	0,00%	100,00%

Zdroj: mesto

2.4.2 Vzdelanostná štruktúra

Z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania má v meste najviac obyvateľov stredné alebo učňovské vzdelanie bez maturity a stredoškolské vzdelanie s maturitou. Táto skupina tvorí viac ako polovicu obyvateľov mesta.

(viď štatistiky *Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021*)

Obyvateľstvo podľa vzdelania

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	1716	9.76
2.) základné	2531	14.4
3.) stredné odborné učňovské (bez maturity)	3282	18.67
4.) úplné stredné (s maturitou)	4839	27.53
5.) vyššie odborné vzdelanie	884	5.03
6.) vysokoškolské	2951	16.79
7.) bez školského vzdelania (15+ rokov)	49	0.28
8.) nezistené	1326	7.54
Spolu	17578	

2.4.3 Bývanie

Štruktúra bytového fondu

počet miestností	počet	podiel (%)
1.) 1 obytná miestnosť	1194	15.04
2.) 2 obytné miestnosti	2960	0
3.) 3 obytné miestnosti	2656	33.46
4.) 4 obytné miestnosti	403	5.08
5.) 5 obytných miestností	34	0.43
6.) 6 a viac obytných miestností	6	0.08
7.) Nezistené	686	8.64
Byty spolu	7939	

Domový fond podľa obdobia výstavby

obdobie výstavby	počet	podiel (%)
1.) do roku 1919	16	1.13
2.) 1919 - 1945	113	7.97
3.) 1946 - 1960	420	29.64
4.) 1961 - 1980	492	34.72
5.) 1981 - 2000	151	10.66
6.) 2001 - 2010	137	9.67
7.) 2011 - 2015	11	0.78
8.) 2016 a neskôr	11	0.78
9.) nezistené	66	4.66
Domy spolu	1417	

Domový fond podľa typu budovy

typ budovy	počet	podiel (%)
1.) rodinný dom	588	41.5
2.) bytový dom	596	42.06
3.) polyfunkčná budova	4	0.28
4.) ostatné budovy na bývanie	15	1.06
5.) neskolaudovaný rodinný dom	3	0.21
6.) núdzový objekt neurčený na bývanie	137	9.67
7.) inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	5	0.35
8.) ostatné	22	1.55
9.) nezistený	47	3.32
Domy spolu	1417	

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
1.) septik, žumpa	117	8.26
2.) prípojka na kanalizačnú sieť	1051	74.17
3.) domáca čistička odpadových vôd	0	0
4.) bez kanalizácie	163	11.5
5.) nezistený	86	6.07
Domy spolu	1417	

Domový fond - vodovod

typ vodovodu	počet	podiel (%)
1.) v dome - z verejnej siete	1092	77.06
2.) v dome - vlastná	93	6.56
3.) mimo domu - z verejnej siete	126	8.89
4.) mimo domu - vlastná	0	0
5.) bez prípojky	28	1.98
6.) nezistený	78	5.5
Domy spolu	1417	

Domový fond - plyn

plynofikácia	počet	podiel (%)
1.) áno	1011	71.35
2.) nie	322	22.72
3.) nezistené	84	5.93
Domy spolu	1417	

2.4.4 Technická vybavenosť

- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Pohostinské odbytové stredisko
- Predajňa nepotravinárskeho tovaru
- Predajňa pohonných látok
- Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel
- Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá
- Hotel, motel
- Komerčná poisťovňa
- Komerčná banka
- Bankomat
- Kúpalisko umelé alebo prírodné
- Telocvičňa
- Ihrisko pre futbal (okrem školských)
- Plaváreň
- Zimný štadión
- Kino stále
- Pošta
- Káblová televízia
- Verejný vodovod
- Verejná kanalizácia
- Kanalizačná sieť pripojená na ČOV
- Rozvodná sieť plynu
- Lekárne a výdajne liekov
- Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých
- Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast
- Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga
- Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa

- Ambulancie odborných lekárov
- Skládka komunálneho odpadu
- Komunálny odpad
- Využívaný komunálny odpad
- Zneškodňovaný komunálny odpad
- Autobusová stanica
- Vlaková stanica
- Detské jasle
- Základná škola
- Materská škola
- Stredné školy
- Základná umelecká škola
- Detské kútiky (Fantázia, Reštaurácia LUNA).

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Mestská a obecná štatistika

2.5 Sociálna infraštruktúra

2.5.1 Zdravotníctvo a sociálna oblasť

Ambulancie

Na území mesta je funkčná Poliklinika Agel, Ul. Sládkovičova ZH a Poliklinika Agel, Ul. Priemyselná ZH, a aj súkromné ambulancie. Ich evidencia je v kompetencii VÚC. Nemocnica Agel, Ul. Sládkovičova s lôžkovými oddeleniami je tak isto funkčná.

Lekári

Na území mesta majú na rôznych adresách sídlo rôzne súkromné ambulancie.

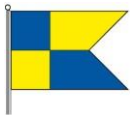
Lekáreň

Podľa našich neoverených údajov je ich v meste Žiar nad Hronom cca 9.

V blízkom okolí:

- Kremnica 2,
- Hliník nad Hronom 1,
- Vyhne 1.

Mesto Žiar nad Hronom na web stránke mesta, v sekcii zdravotníctvo, umožňuje verejnosti informovať sa o dostupných zdravotníckych zariadeniach, ambulanciách, lekároch, lekárňach na území mesta, ako aj o všetkých registrovaných zdravotníckych inštitúciách v rámci kraja. Dané údaje na webe aktualizuje VÚC.

2.5.2 Terénna sociálna práca

Terénna sociálna práca sa v našom meste začala vykonávať na základe účasti v národnom projekte Terénna sociálna práca v obciach realizovanom Implementačnou agentúrou MPSVR SR, www.ia.gov.sk, vďaka podpore z Fondu sociálneho rozvoja z Operačného programu zamestnanosť a sociálna inklúzia. Výkon terénnej sociálnej práce v meste Žiar nad Hronom pokračoval zapájaním sa do ďalších projektov, NP Terénna sociálna práca v obciach I., NP Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce II, NP Spolu pre komunity. Zámerom projektov je zlepšenie sociálnej situácie ľudí ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom zabezpečenia terénnej sociálnej práce za pomoci terénnych sociálnych pracovníkov a terénnych pracovníkov poskytujúcich pomoc obyvateľom obce, ktorí sa ocitli v sociálnej a hmotnej núdzi, nezamestnaným, rodinám s malými deťmi a seniorom s osobitným zreteľom na segregované a sociálne vylúčené komunity. Cieľom je zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb na živote spoločnosti, zlepšenie ich možností vstupu na trh práce, zlepšenie prístupu k poskytovaným službám a komplexná integrácia do spoločnosti.

V súčasnosti na území mesta poskytujú terénnu sociálnu službu 4 pracovníci z toho terénny sociálny pracovník 2, terénny pracovník 2.

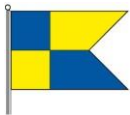
2.5.3 Možná spolupráca s okolitými sociálnymi zariadeniami v rámci okresu a samosprávneho kraja

2.5.3.1 Poskytovatelia sociálneho poradenstva, ktoré je zamerané na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii

- poskytovatelia základného sociálneho poradenstva - je poskytované sociálnymi pracovníkmi MsÚ, terénnymi sociálnymi pracovníčkami, komunitnými pracovníčkami
- poskytovatelia špecializovaného sociálneho poradenstva – poskytuje Centrum včasnej intervencie, n. o., ul. Novomeského 519/14, 965 01 Žiar nad Hronom

2.5.3.2 Poskytovatelia sociálnych služieb krízovej intervencie

- poskytovatelia sociálnej služby v nocľahárni
- poskytovatelia sociálnej služby v útulku
- poskytovatelia sociálnej služby v domove na polceste
- poskytovatelia sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení núdzového bývania
- poskytovatelia sociálnej služby v integračnom centre
- poskytovatelia nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
- poskytovatelia sociálnej služby v komunitnom centre – služby poskytované v KC sú ambulatórna a terénna sociálna služba zabezpečovaná 3 komunitnými pracovníkmi.
- poskytovatelia terénnej sociálnej služby krízovej intervencie

2.5.3.3 Poskytovatelia sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi

- poskytovatelia pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpory zosúladovania rodinného života a pracovného života
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
- poskytovatelia služby včasnej intervencie

2.5.3.4 Poskytovatelia sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

- poskytovatelia sociálnej služby v domove sociálnych služieb
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania
- poskytovatelia sociálnej služby v rehabilitačnom stredisku
- poskytovatelia sociálnej služby v špecializovanom zariadení
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení pre seniorov
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby
- poskytovatelia sociálnej služby v dennom stacionári
- poskytovatelia opatrovateľskej služby
- poskytovatelia prepravnej služby poskytovatelia sprievodcovskej služby a predčitateľskej služby
- poskytovatelia tlmočnickej služby
- poskytovatelia sprostredkovania tlmočnickej služby
- poskytovatelia sprostredkovania osobnej asistencie
- poskytovatelia požičiavania pomôcok

2.5.3.5 Poskytovatelia podporných sociálnych služieb

- poskytovatelia pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
- poskytovatelia sociálnej služby v dennom centre
- poskytovatelia podpory samostatného bývania
- poskytovatelia sociálnej služby v jedálni
- poskytovatelia sociálnej služby v práci
- poskytovatelia sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny - Stredisko osobnej hygieny: vytvára možnosti a podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny občanom Žiar nad Hronom

zdroj: [Poskytovatelia sociálnych služieb | BBSK](#)

2.5.4 Sociálna infraštruktúra v meste a okolí

2.5.4.1 Spolupráca s okolitými sociálnymi zariadeniami

- Domov Dôchodcov a domov sociálnych služieb Žiar nad Hronom, zriaďovateľ BBSK
- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb – DOMÉNA, zriaďovateľ BBSK,
- ZpS DOMOV PRI KAŠTIELI zriaďovateľ DOMOV PRI KAŠTIELI n. o. (n. o. je 100% zriadená Mestom ZH), ide o verejného poskytovateľa
- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb - Útulok pre mužov, zriaďovateľ BBSK,
- Zariadenie sociálnych služieb Janová Lehota (Zariadenie pre seniorov, Špecializované zariadenie), zriaďovateľ obec J. Lehota, okres ZH
- DSS pre mentálne postihnutých mužov Ladomerská Vieska, okres ZH, zriaďovateľ BBSK

2.5.4.2 Prehľad subjektov v meste pôsobiacich v sociálnej oblasti

Štátna správa

- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom Ul. SNP č. 122
- Sociálna poisťovňa, Ul. Sládkovičova č. 17, Žiar nad Hronom

Samospráva

- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Žiar nad Hronom je organizácia zastrešujúca 3 zariadenia sociálnych služieb (strediská):
  - **ZpS a DSS**, Ul. SNP 139 - Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre fyzické osoby so zdravotným postihnutím. Poskytuje sociálne služby (ubytovanie, stravovanie, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, pracovnú terapiu, záujmovú činnosť a ďalšie činnosti) celoročnou pobytovou formou.
  - **DSS DOMÉNA**, Ul. SNP 64, Zariadenie pre deti a dospelých s rôznym ťažkým zdravotným postihnutím bez obmedzenia veku. Poskytuje sociálne služby (stravovanie, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, pracovnú terapiu, záujmovú činnosť a ďalšie činnosti) dennou - ambulatnou formou.
  - **ÚTULOK**, Ul. SNP 61, Zariadenie pre dospelých mužov, ktorí nemajú zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb, a ktorí nemajú zabezpečené ubytovanie. Poskytuje sociálne služby (ubytovanie, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, pracovnú terapiu) a vytvára podmienky na ďalšie činnosti. Služba je poskytovaná pobytovou - celoročnou formou na dobu určitú.

Verejný sektor

- DOMOV PRI KAŠTIELI n. o., Ul. SNP 1247/16A, Žiar nad Hronom

Neverejný sektor

Cieľová skupina: zdravotne postihnutí (deti, dospelí), občania v dôchodkovom veku:

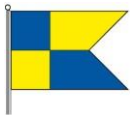
- **Občianske združenie - Mosty**, kontaktná osoba: MUDr. Katarína Kvoriaková, email: kvoriakova.katarina@gmail.com
- **ZO Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska** - (bližší kontakt Lívia Hricová, tel. 045/678 71 15) • **ZO Zväz diabetikov Slovenska** - p. Jarmila Valová, (bližší kontakt Lívia Hricová, tel. 045/678 71 15)
- **ZO Zväz zdravotne postihnutých** - p. Gabriela Košťálová, (bližší kontakt Lívia Hricová, tel. 045/678 71 15)
- **ANEPS - centrum nepočujúcich, vnútroorganizačná jednotka PO Asociácie nepočujúcich Slovenska** - p. Anna Víťazková, (bližší kontakt Lívia Hricová, tel. 045/678 71 15)
- **Agentúra domácej ošetrovateľskej služby**, Ul. Sládkovičova č. 13/469, poskytuje vybrané zdravotnícke služby prevažne imobilným klientom - vedúca p. Bachledová, tel.: 0905 478 813
- **Občianske združenie - Nostra Patria**, sídlo: Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, Ul. SNP 139, Žiar nad Hronom - Daniela Rendeková mail: rendekova@ddzh.sk
- **ZO Jednota dôchodcov Slovenska** - p. Vlasta Bahnová, (bližší kontakt Lívia Hricová, tel. 045/678 71 15)
- **Občianske združenie - Okáčik**, kontaktná osoba: Ľubica Mokrošová, okacik@okacik.sk
- **Občianske združenie - Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom - Žiar nad Hronom**, kontaktná osoba: Mgr. Eva Polakovičová, sídlo: Tajovského 32/25, Žiar nad Hronom
- **Občianske združenie - Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Žiari nad Hronom**, p. Ľubica Karásková, kontakt: gestio@zoznam.sk,

Ostatní:

- **ZO Únia žien Slovenska** – podpredsedníčka p. Etela Šoltésová, etela.soltesova@outlook.com

Subjekty poskytujúce súčinnosť pri riešení krízových situácií:

- Mestská polícia, Ul. Š. Moysesova č. 46, Žiar nad Hronom, tel.: 045/678 71 70
- Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR, Ul. M. Chrásteka 123, Žiar nad Hronom, tel.: 0961 641 111

- Okresný súd, Dukelských hrdinov 23, Žiar nad Hronom, tel.: 045/886 42 00 - informačné centrum, 045/886 41 80 - podateľňa
- Záchranná zdravotnícka služba, Žiar nad Hronom, tel.: 112 alebo 155
- Požiarna ochrana - požiarna zbrojnica, Ul. SNP, Žiar nad Hronom, tel.: 045/673 23 59
- Centrum poradenstva a prevencie, Ul. SNP 120 (budova Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy, 2. poschodie), Žiar nad Hronom, tel.: 045/673 22 80

Iné zdroje pomoci

- Centrum právnej pomoci v Žiari nad Hronom
- Odborné poradenstvo v OZ Okáčik
- Zväz telesne postihnutých
- Slovenský Červený Kríž, sídlo v Žiari nad Hronom

2.5.5 Školstvo

Školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žiar nad Hronom:

- Základná škola, Ul. Dr. Janského č. 2, Žiar nad Hronom,
- Základná škola, Ul. M. R. Štefánika č. 17, Žiar nad Hronom,
- Základná škola, Jilemnického ulica č. 2, Žiar nad Hronom,
- Materská škola, Ul. Dr. Janského č. 8, Žiar nad Hronom,
- Centrum voľného času, Ul. M.R. Štefánika 461, Žiar nad Hronom
- Základná umelecká škola Zity Strnadovej-Parákovej, Ul. Jilemnického č. 2, Žiar nad Hronom

Ostatné školy:

- ZŠ s MŠ Štefana Moyses, Ul. A. Kmeťa 1, Žiar nad Hronom,
- Špeciálna základná škola, Ul. Hutníkov 302/5, Žiar nad Hronom,
- Gymnázium Milana Rúfusa, J. Kollára 2, Žiar nad Hronom,
- Súkromná obchodná akadémia DSA, Nám. Matice slovenskej 406, Žiar nad Hronom,
- Súkromná stredná odborná škola technická, Ul. Dr. Janského 10, Žiar nad Hronom,
- Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. Jilemnického 1282 Žiar nad Hronom.
- Súkromná stredná odborná škola pedagogická EBG, Námestie Matice slovenskej č. 406, Žiar nad Hronom.

2.5.6 Kultúrny a spoločenský život v meste

Mestské kultúrne centrum Žiar nad Hronom prevádzkuje Kino Hron, Knížnicu M. Chrásteka, Svätokrížsky dom, výstavnú činnosť, Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ).

Organizuje pravidelné podujatia ako:

- Žiarsky bál
- Fašiangy v meste a fašiangová veselica
- Športovec roka
- Učiteľ na jednotku
- Stavanie mája a skoromájová veselica
- Pohár primátora a MS v plesových choreografiách (v spolupráci s TŠK Stella)
- Deň detí
- Deň matiek
- Žiarsky chlpáč - výstava psov (v spolupráci s miestnym útulkom OZ Strážni anjeli)
- Kultúrne leto
- Šášovske hradné dni (v spolupráci so Združením na záchranu hradu Šášov)
- Koncert v Opatovciach (v spolupráci s OZ Horné Opatovce)
- Víno v parku (v spolupráci mesta ZH)
- Cityfest
- Beerfest
- Jarmok (v spolupráci mesta ZH)
- Jubilanti mesta
- Detský karneval
- Mikuláš v meste
- Žiarivé Vianoce
- divadlá pre dospelých a pre deti
- koncerty pre dospelých a pre deti
- malá scéna a podpora miestnych umelcov
- workshopy na zachovanie kultúrneho dedičstva

V súčasnosti sa v meste Žiar nad Hronom nachádzajú 2 kultúrne domy. MsKC, Ul. SNP 119, ZH, je prístupný pre spoločenské udalosti bez obmedzení každému záujemcovi, ktorý uzavrie s MsKC zmluvu o prenájme. V druhej budove bývalého Kultúrneho domu, Nám. Matice slovenskej, momentálne sídlia 2 stredné školy – Súkromná stredná odborná škola pedagogická EBG a Súkromná obchodná akadémia DSA. Hlavná divadelná sála sa využíva na veľké kultúrne podujatia divadelného a koncertného charakteru organizovaných MsKC.

2.6 Realizované projekty v sociálnej oblasti

Zoznam projektov v sociálnej oblasti realizovaných v obci za obdobie 2012 - 2023

Projekt č. 1	
Názov projektu	NP Spolu pre komunity – Aktivita Komunitné centrum
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	
Trvanie projektu	1.8.2023-31.1.2029 – v realizácii

Projekt č. 2	
Názov projektu	NP Spolu pre komunity – Aktivita Terénna sociálna práca s MRK
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	
Trvanie projektu	1.8.2023-31.1.2029 – v realizácii

Projekt č. 3	
Názov projektu	Podpora opatrovateľskej služby v Žiari nad Hronom II.
Poskytovateľ NFP	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
Rozpočet projektu	354 960,- €
Trvanie projektu	1.12.2021-30.11.2023

Projekt č. 4	
Názov projektu	NP Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	173 437,68 €
Trvanie projektu	1.3.2020-31.7.2023

Projekt č. 5	
Názov projektu	NP Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce II
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	200 545,45 €
Trvanie projektu	1.2.2020-31.7.2023

Projekt č. 6	
Názov projektu	Miestna občianska poriadková služba v Žiari nad Hronom I.
Poskytovateľ NFP	Ministerstvo vnútra SR
Rozpočet projektu	196 293,89 €
Trvanie projektu	1.7.2019-30.6.2021

Projekt č. 7	
Názov projektu	Podpora opatrovateľskej služby v Žiari nad Hronom
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	270 180,- €
Trvanie projektu	1.2.2019-31.1.2021

Projekt č. 8	
Názov projektu	Miestna občianska poriadková služba
Poskytovateľ NFP	Ministerstvo vnútra SR
Rozpočet projektu	201 544,64 €
Trvanie projektu	1.12.2017-30.11.2020

Projekt č. 9	
Názov projektu	Podpora opatrovateľskej služby
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	99 879,- €
Trvanie projektu	01/2016-07/2018

Projekt č. 10	
Názov projektu	NP Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	113 055,48 €
Trvanie projektu	04/2016-08/2019

Projekt č. 11	
Názov projektu	NP Terénna sociálna práca v obciach I.
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	115 555,48 €
Trvanie projektu	1.2.2016-31.8.2019

Projekt č. 12	
Názov projektu	Komunitné centrum
Poskytovateľ NFP	Ministerstvo vnútra SR (Gestor projektu: Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity)
Rozpočet projektu	13 885,- €
Trvanie projektu	1.1.2016-31.12.2016

Projekt č. 13	
Názov projektu	Romed
Poskytovateľ NFP	
Rozpočet projektu	*bez finančnej účasti mesta
Trvanie projektu	

Projekt č. 14	
Názov projektu	Romact
Poskytovateľ NFP	
Rozpočet projektu	*bez finančnej účasti mesta
Trvanie projektu	

Projekt č. 15	
Názov projektu	Komunitné centrum
Poskytovateľ NFP	Implementačná agentúra MPSVaR SR
Rozpočet projektu	27 015,90 €
Trvanie projektu	1.4.2015-31.10.2015

Projekt č. 16	
Názov projektu	Občianske hliadky v meste Žiar nad Hronom
Poskytovateľ NFP	MPSVaR v zastúpení Implementačná agentúra
Rozpočet projektu	55 154,80 €
Trvanie projektu	1.10.2014-30.9.2015

Projekt č. 17	
Názov projektu	Terénna sociálna práca v obciach
Poskytovateľ NFP	Fond sociálneho rozvoja z Operačného programu zamestnanosť a sociálna inklúzia
Rozpočet projektu	100 521,02 €
Trvanie projektu	1.11.2012-31.10.2015

3 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY

3.1 Analýza a možnosti mesta

Mesto v budúcnosti aj naďalej počíta s nárastom počtu svojich obyvateľov najmä v kategórii produktívneho a poproduktívneho veku. Podľa celoslovenských štatistík je potrebné počítať aj s tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku a mierne klesanie počtu narodených.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov mesta sú, resp. v budúcom roku budú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na realizáciu:
  - a/ sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie, z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
  - b/ sociálnej služby pri dovŕšení dôchodkového veku, c/ terénnej sociálnej služby a komunitného centra.
- rozšírenie bytovej výstavby
- výstavba nových nájomných bytov,
- aktivity zamerané na podporu nárastu obyvateľstva – podpora bývania
- vyriešiť bezbariérovosť v meste,
- rozšírenie poskytovania sociálnej služby v zariadeniach, zapojenie mladších generácií do podpory aktívneho starnutia s cieľom tolerancie voči fenoménu staroby, podporou komunitného dobrovoľníctva rozšíriť možnosť stravovania odkázaných osôb.

3.2 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečovaná sociálna pomoc a služby na MsÚ podľa platnej legislatívy • pobytové zariadenia na území mesta – ZpS, DSS • bezbariérovosť v meste a vo väčšine verejných inštitúcií • možnosť stravovania seniorov a ŤZP občanov na školách – školy poskytujúce odoberanie obedov pre seniorov • služby MsKC pre KD, JDS, SZPP, DIAŽIARA, ANEPS, ÚNSS • KD a JDS ako dobre fungujúce organizácie v meste	<ul style="list-style-type: none"> • rast počtu seniorov odkázaných na sociálnu pomoc a služby • nedostatočná kapacita Zariadenia pre seniorov a DSS • nízka kapacita škôl poskytujúcich obed pre seniorov a ŤZP • chýbajúce zariadenia pobytového a ambulantného charakteru pre seniorov a občanov ŤZP • v meste pracuje málo neziskových organizácií zameraných na sociálnu oblasť • nezáujem o dobrovoľnícku prácu • chýbajúca príprava zdravotne postihnutých pre trh práce

<ul style="list-style-type: none"> • sociálne služby v DSS Doména – ambulatná forma sociálnej služby pre zdravotne postihnutých obyvateľov • opatrovateľská služba – dlhodobá dobre zabezpečená služba • odľahčovacia služba • ÚS SČK na území mesta – dovoz stravy do domácností pre dôchodcov a ŤZP prostredníctvom ÚS SČK • prepravná služba podľa zákona 448/2008 Z. z. prostredníctvom ÚS SČK • ÚPSVaR v meste – služby zamestnanosti, sociálne dávky a nasmerovanie občana • Nemocnica s poliklinikou – dostupná zdravotná starostlivosť v meste • podpora seniorov v rámci kompetencií a možností rozpočtu mesta • bytové jednotky pre seniorov • aktivity pre ŤZP občanov vykonávané OZ Okáčik • existencia štátnych sociálnych dávok pre rodiny s deťmi, JDvHN • fungujúca sieť voľnočasových aktivít pre deti a mládež • PZ – vykonávanie preventívnej činnosti • fungovanie rôznych organizácií zameraných na CS: napr. umeleckých škôl, športových klubov, TSP, KC, detské kútiky • činnosť CPP • fungujúce organizácie tretieho sektora • prevádzka detských jasí • realizácia prevenčných a protidrogových aktivít • existencia internetovej poradne pre mladých – https://ipcko.sk/ • personálne zabezpečovanie sociálnych služieb a pomoci pre obyvateľov mesta na MsÚ prostredníctvom NP TSP, KC • zabezpečený prístup k pitnej vode – výdajník vody v exteriéri, v rámci	<ul style="list-style-type: none"> • nárast požiadaviek na zabezpečenie opatrovateľskej služby • chýba poskytovanie sociálnych služieb v špecializovanom zariadení ambulatnou formou • nepostačujúca kapacita DSS Doména – (pohyb klientov minimálny, dlhá čakacia doba, neuspokojenie nových záujemcov) • nedostatočné a neúčinné riešenie sociálnopatologických javov a zvyšovanie kriminality (záškoláctvo, fajčenie, fetovanie, vandalizmus) • finančná nedostupnosť voľnočasových aktivít pre nízkopříjmové rodiny • chýbajúce priestory pre aktivity CS • nízky počet TSP a KC • nezaujem rodičov žijúcich v osade o umiestňovanie detí do predškolských zariadení • nedostatočné priestory existujúceho KC v lokalite Kortína a na M. Chrásteka • nie je dostatočný počet zamestnancov na MsÚ so zameraním na špeciálne poradenstvo • chýbajú finančné zdroje pre rozvoj sociálnych služieb pre CS • nedostatok nájomných sociálnych bytov nízkoštandardného bývania • neexistujúce služby krízovej intervencie – nocľaháreň, ohrevovňa • neexistencia nájomných bytov nižšieho štandardu, viacstupňové nájomné bývanie • existencia osady s MRK a bezdomovcami • chýbajúca infraštruktúra (cesta, električka, voda) v osade – negatívne dopady na školopovinné deti (chodia do ZŠ zablatené), domácnosti nemajú elektrinu – deti sa do školy nemôžu kvalitne pripraviť, v domácnostiach sa provizórne kúri (deti chodia do ZŠ začmudené, páchnu), domácnosti nemajú teplú alebo ani studenú vodu (deti nemajú základné hygienické návyky)
---	--

<p>kontajnera SOH a neevidovaný zdroj pitnej vody „studnička“ v časti osady „vytopení“</p> <ul style="list-style-type: none"> • fungujúce KC v osade MRK, základné sociálne poradenstvo v rámci TSP, služba najmä pre matky s malými deťmi, starých občanov, príp. s nepriaznivým zdravotným stavom veku dieťaťa, dobré pokrytie potrieb rodičov detí v predškolskom veku – materské školy • Útulok pre mužov • realizácia projektu Zdravé regióny • SČK • existencia prevenčných činností RÚVZ – linka dôvery pre HIV pozitívnych (AIDS), špecializovaná poradňa HIV/AIDS, špeciálne očkovania, odvykanie fajčenia, drogových a iných závislostí a i. • ÚPSVaR – organizačné zabezpečenie trhu práce: evidencia nezamestnaných a ponuky práce od zamestnávateľov • spolupráca existujúcich subjektov – cez webstránku mesta ZH, sieťovanie práce TSP, KC, MsÚ, ÚPSVaR, MsP • kurzy v ponuke vzdelávacích aktivít ÚPSVaR	<ul style="list-style-type: none"> • v osade nie je priestor pre voľnočasové aktivity pre deti z osady – chýba ihrisko, je prítomná zvýšená kriminalita detí a mladistvých • zvýšený výskyt patologických javov v osade: zvýšená kriminalita, požívanie alkoholu, drog, apod., výsledok chudoby spôsobenej vysokou mierou nezamestnanosti medzi dospelou populáciou v osade • nedostatok pracovných príležitostí pre obyvateľov osady, ktorí sú v prevažnej väčšine bez vzdelania, príp. pre navrátilcov z výkonu trestu alebo Centrum pre deti a rodiny • častý výskyt nákazlivých chorôb v osade – infekčných, kožných... • Mesto Žiar nad Hronom nemá vhodný pozemok na výstavbu nízkoštandardných bytov • Mesto Žiar nad Hronom nemá vhodný objekt na prestavbu na nízkoštandardné byty • absencia kultúrno–spoločenských aktivít pre Rómov – rómsky ples, rómske súťaže, príp. iné integračné aktivity minority s majoritou, z dôvodu neochoty poskytovať priestor pre organizovanie obdobných aktivít • poskytovanie potravín z obchodných reťazcov pred ukončením minimálnej trvanlivosti (napr. potravinová banka)
---	---

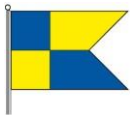
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zapájanie sa do projektov financovaných z iných ako mimorozpočtových zdrojov mesta • rozširovanie sociálnych služieb – denný stacionár /§ 40 zákona 448/2008 Z. z./ • propagácia dobrovoľníctva (zosieťovanie informácii) • integrácia ŤZP detí do MŠ, ZŠ, • možnosť získať finančné prostriedky z európskych fondov • verejné zbierky na podporu soc. skupiny • zapájanie cirkevných inštitúcií pri poskytovaní sociálnej pomoci a služieb • sociálne zariadenia v blízkom okolí (Ladomerská Vieska, Janova Lehota, Prochot, Žarnovica • možnosť umiestniť odkázané osoby do Špecializovaného zariadenia (§ 39, z. č. 448/2008) prostredníctvom VÚC • možnosť spolupráce, vrátane informovanosti a iných aktívnych opatrení nových vznikajúcich subjektov pôsobiacich v soc. oblasti s už existujúcimi subjektami (napr. SZZP s OZ SPOSA) • možnosť vytvoriť chránené bývanie pre skupinu ohrozených občanov v dôsledku rodinnej dysfunkcie, nezamestnanosti a dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu	<ul style="list-style-type: none"> • starnutie populácie, zvýšený dopyt po poskytovaní sociálnych služieb (terénnou a pobytovou formou) • fungovanie a realizácia soc. služieb prostredníctvom eurofondov • klesajúci počet obyvateľov mesta • časté zmeny v legislatíve v sociálnej oblasti • zložitý, zdĺhavý a často podmienok meniaci sa proces získavania finančných prostriedkov z európskych sociálnych fondov • diskriminácia dg. autisti (diagnostika, pomoc pre autistov, služby) – nedostatočná informovanosť takto postihnutého obyvateľa ako zo strany obvod. lekára tak aj odborných lekárov, cez špeciálne spoločnosti združujúce občanov so zdravotným postihnutím • ukončenie projektu opatrovateľskej služby k 30.11.2023 a jej potreba v ďalšom období • nedostatok finančných prostriedkov na riešenie problémov CS • nárast rodín s patologickými javmi (alkohol, fetovanie, gamblerstvo, záškoláctvo) • vycestovanie jedného z rodičov za prácou – odlúčenie od rodiny • migrácia mladých vzdelaných ľudí za prácou

<ul style="list-style-type: none"> • možnosť zvyšovania odbornosti sociálnych pracovníkov • využívanie dobrovoľníctva a budovať vzťah mladí–seniori • sieť štátnych a verejných inštitúcií • využitie možnosti viaczdrojového financovania • rozvoj nových sociálnych služieb a zariadení • zvyšovanie osvetu • zvyšovanie minimálnej mzdy • zvyšovanie podielových daní • programy na zamedzenie sociálnopatologických javov • možnosť získať vhodný pozemok na budovanie nízkoštandardného bývania s pomocou Pozemkového fondu alebo inými vlastníkmi nehnuteľností • prostredníctvom TSP, KC zisťovanie, akými zručnosťami disponuje dospelá populácia MRK v osade a prostredníctvom ÚPSVaR zvýšiť možnosť zamestnania CS • spolupráca s Potravinovou bankou, príp. iné subjekty zaoberajúce sa výdajom potravín s končiacou minimálnou dobou trvanlivosti, poskytovanie potravín núdzným z obchodných reťazcov pred ukončením minimálnej trvanlivosti • možnosť čerpania finančných prostriedkov z programov, grantov, eurofondov • využívanie nástrojov aktívnej politiky trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> • ukončenie NP MOPS • nevysporiadané pozemky v osade s MRK • nedostatok kapacít v zariadeniach, zriaďovateľ VÚC aj mesto ZH, dopad aj na obyvateľov mesta • občania okolitých samospráv využívajú služby mesta, ale neprispievajú podielovými daňami, potreba rozlíšiť (možno výškou poplatkov za služby) územnú príslušnosť • ukončenie pôsobenia pomáhajúcich profesií –pracovníci MOPS – po skončení projektov z eurofondov je malá šanca trvalého udržania všetkých pracovných pozícií • neschválenie žiadostí o NFP pre projekty na rozvoj sociálnej oblasti, • rozširovanie MRK – prirodzené prírastky (viacdetné rodiny v MRK sú často sa vyskytujúcim javom v porovnaní s majoritou), prisťahovávanie sa vzdialených rodinných príbuzných z iných miest a obcí, prisťahovávanie sa obyvateľov MRK z iných miest (zákon o slobodnom pohybe občana a povinnosť samosprávy prihlásiť každého občana na TP mesto Žiar nad Hronom = rozširovanie bezdomovectva a nelegálnych stavieb, prístreškov....)
--	---

SWOT analýza je dôležitou súčasťou marketingového plánovacieho procesu. Predstavuje syntézu čiastkových analýz. SWOT analýza nepredstavuje záverečnú etapu strategickej analýzy, ale nástroj orientácie pri vnímaní strategickej pozície (Lesáková, 2001).

SWOT analýza predstavuje koncepčné východisko pre systematickú analýzu. Zameriava sa na charakteristiku kľúčových faktorov. Analýza je výsledkom uskutočnených čiastkových analýz a východiskom pre určenie stratégie vzhľadom na štyri hlavné parametre.

3.3 Cieľové skupiny v meste podľa sociálnej indikácie

3.3.1 Občania, ktorí si vyžadujú limitovanú sociálnu podporu

Charakter skupiny	Skupiny, ktoré sú terajším smerovaním svojho individuálneho sociálneho a ekonomického vývoja, ale aj špecifického vývoja v komunite mesta i celkového vývoja v spoločnosti v súčasnosti odkázané a závislé na poskytovaní sociálnych služieb. Ich sociálna situácia, do ktorej sa dostali alebo môžu dostať je do veľkej miery daná objektívne, ako sprievodný negatívny jav sociálne a ekonomicky nestabilnej situácie v komunite i spoločnosti a tendencií jej vývoja.
Kategórie občanov	<ul style="list-style-type: none"> • mládež končiaca povinné vzdelávanie • občania so zmenenou pracovnou schopnosťou • mladé rodiny • neúplné rodiny • mnohopočetné rodiny • niektoré skupiny seniorov
Cieľové zameranie pomoci	a) preventívne – snaha o elimináciu faktorov a činiteľov spôsobujúcich ich potenciálne sociálne ohrozenie v budúcnosti, ako aj zabrániť prehĺbovaniu negatívnej sociálnej situácie a jej časovému predlžovaniu, ak sa do nej už v súčasnosti dostali. Ukázať a poskytnúť možnosť ako zmeniť a zlepšiť svoju sociálnu situáciu, čo bude pozitívnou motiváciou zamedzujúcou pasivite a tým aj narastaniu sociálneho napätia v týchto skupinách populácie. b) aktívne: podpora podmienok aktívnej politiky zamestnanosti <ul style="list-style-type: none"> • vytváranie chránených pracovných miest, dielní a pracovísk • vytváranie podmienok pre sociálne bývanie s nižšou ekonomickou náročnosťou pre rodiny v nižšom príjmovom pásme- mladé rodiny, neúplné rodiny, rodiny dôchodcov.

3.3.2 Občania, ktorí si vyžadujú intenzívnu sociálnu podporu

Charakter skupiny	Sú to skupiny, ktoré svojim štandardným spôsobom života alebo sociálnym statusom, v ktorom sa ocitli z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov a spôsobili problémy sebe aj komunite. V rôznej miere sú aj sami svojim správaním a konaním pôvodcami a príčinou svojich sociálnych problémov.
Kategórie občanov	<ul style="list-style-type: none"> • mládež s problémovým správaním s tendenciou k sociálno-patologickým prejavom • spoločensky neprispôsobiví občania – svojim životným štýlom· bezdomovci

	<ul style="list-style-type: none"> • občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo ústavu na výkon väzby
Cieľové zameranie pomoci	Cieľové zameranie nástrojov, ktoré by ich aktivizovalo k samostatnosti a zodpovednosti za svoju sociálnu situáciu a prispelo k zmene ich myslenia a správania s cieľom vlastného aktívneho riešenia svojich sociálnych problémov, vlastnými silami a prijatia zodpovednosti za svoju sociálnu situáciu.
	Ciele je potrebné smerovať: <ul style="list-style-type: none"> • prijateľným a im zrozumiteľným spôsobom poskytnúť informácie a poradenstvo a sociálne služby formou informačných, poradenských, výcvikových a inštruktážnych aktivít • obmedziť na minimum pasívne prijímanie poskytovanej pomoci, ktoré sociálnu situáciu týchto skupín z komunitného i celospoločenského hľadiska vôbec nerieši, ale naďalej udržiava a podporuje pasivitu a sociálny parazitizmus • výhodné sociálne služby poskytovať len ako protihodnotu za nejakú ich preukázateľne aktívnu činnosť a snahu podieľať sa na riešení svojej sociálnej situácie. (zapájanie sa do verejno-prospešných prác, do resocializačných výcvikov, rekvalifikačných kurzov alebo do získavania nejakého vzdelania, odbornosti a tým zvýšenia svojich šancí na trhu práce a predpokladov na zlepšenie sociálnej situácie)

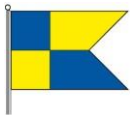
3.3.3 Občania, ktorí si vyžadujú úplnú sociálnu podporu

Charakter skupiny	Predstavujú tie sociálne kategórie, u ktorých sa negatívne sociálne následky ich situácie už aktívne prejavujú a ktoré dlhodobo alebo trvale potrebujú pri riešení tejto situácie aktívnu pomoc a intervenciu komunity – podporu iných subjektov, keďže si bez tejto pomoci nevedia alebo nemôžu udržať prijateľnú sociálnu existenciu.
Kategórie občanov	<ul style="list-style-type: none"> • dlhodobo nezamestnaní • občania s ťažkým zdravotným postihnutím (ZŤP) • sociálne osamelí a sociálne odkázaní občania (seniori, slobodné a opustené matky, týrané ženy a deti) • deti a mládež po ukončení ústavnej starostlivosti

Cieľové zameranie pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • prevencia • poradenstvo • terénne sociálne služby a terénna sociálna práca • výcvik so zameraním na trh práce
-------------------------------------	---

4 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

4.1 Priority a ciele pre skupinu – seniori

Cieľovú skupinu seniorov predstavujú občania dôchodkového veku mesta Žiar nad Hronom, ktorých počet je vzhľadom na počet obyvateľov mesta primeraný, ale so zvyšujúcou sa tendenciou. Na sociálne služby tohto typu sú odkázané predovšetkým skupiny seniorov, ktoré podporu a pomoc nemôžu získať iným štandardným spôsobom (s pomocou rodiny) ako prostredníctvom sociálnych služieb.

Charakteristickým znakom tejto cieľovej skupiny je:

- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti (počnúc zhoršenou pohyblivosťou, väčšou únavou až po vážne zdravotné problémy a invaliditu) a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci,
- menšie ekonomické a finančné možnosti seniorov spôsobené jednak nízkym príjmom v dôchodkovom veku alebo vdovstvom (strata dôchodku partnera a problémami pri platení mesačných výdavkov a pod.),
- úbytok sociálnych kontaktov spôsobený aj dvoma vyššie uvedenými dôvodmi, ale aj odvovením, vrátane bezdetných seniorov, čím prichádza k sociálnemu vylúčeniu.

4.1.1 Oblasť sociálnej starostlivosti o seniorov

Základný legislatívny rámec:

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí zákon c. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona c. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Súčasnú zameranie sociálnej politiky Európskej únie zvyčajne potrebuje zmeniť systém inštitucionálnej starostlivosti, ktorá prevláda aj v podmienkach Slovenskej republiky, na komunitnú starostlivosť. V rámci Slovenskej republiky bola s cieľom deinštitucionalizácie sociálnych služieb v roku 2011 prijatá Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike a Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2020 – 2024.

Cieľom procesu deinštitucionalizácie je upustenie od inštitucionálnej formy starostlivosti, ktorá je charakteristická izolovaním od širšieho spoločenstva, tendenciou organizácie byť nadradovaná nad individuálnymi potrebami jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb a zníženou možnosťou prijímateľov rozhodovať o svojich potrebách. Cieľom je prechod ku Komunitným službám, ktoré zabezpečujú jednotlivcovi nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu a (ak je to možné) obnoviť rodinné a priateľské väzby vytvárať nové siete sociálnych vzťahov, využívať a rozširovať existujúce terénne a ambulantné služby využívané miestnymi obyvateľmi, ktorí sú rovnako odkázaní na takéto služby.

4.1.2 Podpora aktívneho starnutia

Cieľom v oblasti zamerania komunitných sociálnych služieb pre seniorov je aj vytvorenie podmienok pre **aktívne starnutie**, ktoré je v kontexte demografických trendov v spoločnosti podporované aj na európskej úrovni. V roku 2021 sa aktívne starnutie a podpora solidarity medzi generáciami stala nosnou témou v Európskej únii, k čomu sa Slovenská republika pripojila prijatím Národného programu Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2020, ciele ktorého by mali byť uplatňované nielen v rámci jedného roka, ale trvale.

Aktívne starnutie je, podľa definície Svetovej zdravotníckej organizácie, proces, v ktorom sa optimalizujú možnosti zdravia, účasti a bezpečnosti s cieľom zvýšiť kvalitu života starších ľudí. Pojem aktívne starnutie sa netýka len starostlivosti o zdravie, zahŕňa v sebe tak fyzický, sociálny, ako aj duševný aspekt a podporuje nezávislosť seniorov, ich seberealizáciu a účasť na spoločenskom živote komunity.

Aktivity v oblasti aktívneho starnutia podporované na európskej a národnej úrovni by mali byť premietnuté aj do komunitných aktivít, primárne v týchto oblastiach:

- **zdravé starnutie** – podpora zdravého životného štýlu a preventívnych aktivít na včasnú diagnostiku a predchádzanie chorobám, ktoré sa týkajú staršej, ako aj strednej generácie,
- **ďalšie vzdelávanie** – podpora predovšetkým takých foriem, ktoré sú cielene zamerané na potreby seniorov, pričom vzdelávaním sa nemyslí len získavanie nových poznatkov, ale aj získavanie nových kontaktov, nadväzovanie priateľstiev, pocitu uspokojenia a seberealizácie,
- **kultúrne vyžitie** – podpora aktívnejšieho kreovania života seniorov a zmysluplného trávenia voľného času,
- **medzigeneračná solidarita** - zviditeľnenie problematiky aktívneho starnutia a zapojenie mladších generácií do podpory aktívneho starnutia s cieľom tolerancie voči fenoménu staroby,
- **dobrovoľníctvo** – podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite, do ktorého môžu byť zapojení ľudia rôznych vekových kategórií (mládež, produktívne obyvateľstvo aj seniori) a môže byť zamerané nielen na prácu so seniormi, ale aj deťmi, mládežou a znevýhodnenými občanmi,
- **spolupráca komunit so zariadením pre seniorov a domovom sociálnych služieb.**

V súvislosti so zvyšovaním veku dožitia, celkovým starnutím populácie a štrukturálnymi zmenami v rodinnej inštitúcii možno predpokladať, že nároky najmä v oblasti sociálnych služieb, ako aj nároky na ich kvalitu budú stále vyššie. To sú jedny z hlavných dôvodov vzniku KPSS, ktorý je zameraný na tú časť našej spoločnosti ktorá je najzraniteľnejšia a najmenej schopná sama si poradiť v nepriaznivej životnej situácii a to sú naši občania - seniori.

4.1.3 Prehľad aktuálnych spoločenských aktivít aj pre seniorov v meste

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude naďalej orientovať na organizovanie kultúrnych a športových podujatí. Do

budúcnosti bude dôležité udržať prípadne zvýšiť dobrovoľnú angažovanosť občanov mesta v rámci organizačného zabezpečenia kultúrno – spoločenských a športových podujatí. Medzi podujatia organizované pre všetkých obyvateľov, sú s vyššou účasťou seniorov zaradené: ples seniorov, mesiac úcty k starším, fašiangový program, MDŽ, oslavy jubilantov, deň matiek, ap.

4.1.4 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre seniorov

4.1.4.1 Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti,

4.1.4.2 Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho využitia a trávenia voľného času,

4.1.4.3 Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.),

4.1.4.4 Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže),

4.1.4.5 Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, keďže táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov.

4.1.5 Sumár priorít, cieľov a opatrení pre seniorov

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Potreba/ Aktivita:	1.1.1. Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti – domáca opatrovateľská služba, terénna sociálna práca
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Pomoc seniorom s bežnými potrebami v domácnosti, sprevádzanie klienta, záznamy opatrovateľov a terénnych sociálnych pracovníkov, vyhodnotenia
Kvantifikácia kapacít:	Pravidelne, celoročne

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia

Potreba/ Aktivita:	1.1.2. Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Kultúrne podujatia, spoločenské podujatia, spolupráca s Klubom dôchodcov
Kvantifikácia kapacít:	Mesačne 1x

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Potreba/ Aktivita:	1.1.3. Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.)
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Zdravotné prednášky, besedy, workshopy, ap.
Kvantifikácia kapacít:	KD a ostatné subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti so zameraním na CS.

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Potreba/ Aktivita:	1.1.4. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže)

Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Realizácia projektov medzigeneračnej solidarity
Kvantifikácia kapacít:	Podľa plánu činnosti KD a ostatných subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti so zameraním na CS

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Potreba/ Aktivita:	1.1.5. Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, keďže táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Realizácia projektov a prednášok a bezpečnosti bývania a spolunažívania, preventívne kontroly stavu bezpečného bývania, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Podľa plánu činnosti KD a ostatných subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti so zameraním na CS.

4.2 Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so zdravotným postihnutím

4.2.1 Základný legislatívny rámec:

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Z ostatných súvisiacich právnych predpisov je pre túto skupinu dôležitý zákon č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

4.2.2 Prehľad subjektov pôsobiacich v okolí mesta, poskytujúcich služby pre cieľovú skupinu občanov so zdravotným postihnutím:

V meste momentálne aktívne pôsobí Slovenský zväz zdravotne postihnutých s cieľom pomoci pri prekonávaní zdravotných problémov, pri vybavovaní náležitostí k ŤZP preukazu a pri vybavovaní zdravotných pomôcok. Túto potrebu je možné konzultovať s pracovníkom pre sociálne záležitosti mesta, ÚPSVaR, resp. subjektom, ktorý je zriaďovateľom výdajne pomôcok.

4.2.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so zdravotným postihnutím:

4.2.3.1 Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb,

4.2.3.2 Odstránenie existujúcich bariér v meste,

4.2.3.3 Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb.

4.2.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre občanov so zdravotným postihnutím

Priorita	2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím
Cieľ	2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím
Potreba/ Aktivita:	2.1.1. Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2027
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Práca a služby pracovníkov mesta, prípadne spolupracujúcich inštitúcií pri poskytovaní terénnych služieb, spoločenské podujatia, návštevy CS.
Kvantifikácia kapacít:	Pracovníci: domáca opatrovateľská služba, terénne sociálne služby, komunitné centrum, denný stacionár

Priorita	2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím
Cieľ	2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím
Potreba/ Aktivita:	2.1.2 Odstránenie existujúcich bariér v meste

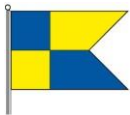
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 - 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Bezbariérové prístupy, rampy, plošiny, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Odstránenie bariér na všetkých verejných priestranstvách v súlade s projektovou dokumentáciou.

Priorita	2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím
Cieľ	2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím
Potreba/ Aktivita:	2.1.3. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Spolupráca mesta s inštitúciami podporujúcimi starostlivosť o bezvládných a ZŤP, poskytovanie služieb v priestoroch KD a ostatných subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti so zameraním na CS.
Kvantifikácia kapacít:	Zamestnanec mesta a štatutárny zástupca spolupracujúceho subjektu.

4.3 Oblasť sociálnej starostlivosti pre sociálne ohrozené deti a mládež

Cieľovú skupinu možno chápať v dvoch rovinách:

1. deti a mládež ako najcitlivejšiu sociálnu skupinu, ktorej vývin a budúcnosť je vo veľkej miere ovplyvňovaný sociálnymi problémami a zmenami v spoločnosti. Právny poriadok Slovenskej republiky pozná pojmy dieťa, maloletý a mladistvý. S prihliadnutím na tradície

demografickej štatistiky na Slovensku, ale aj štandardne štatistické zisťovania OSN a UNESCO sa aj na Slovensku definuje mládež ako veková skupina od 15 do 26 rokov,

2. skupina osôb, ktorá sa nachádza v krízovej alebo nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí nachádzajú.

Do tejto kategórie spadajú:

- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.),
- deti zo sociálne slabších rodín,
- deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti),
- deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu,
- deti s problémom záškoláctva,
- „ mladí dospelí “ po ukončení ústavnej starostlivosti.

4.3.1 Základný legislatívny rámec

Základný právny rámec, ktorý upravuje potreby tejto cieľovej skupiny je zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z ostatných súvisiacich právnych predpisov je pre túto skupinu dôležitý zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine.

Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou definuje v § 6 povinnosti mesta na tomto úseku nasledovne: Mesto na úseku starostlivosti o mládež predovšetkým podporuje organizovanie práce s mládežou, podporuje aktivitu zdravotne postihutej mládeže, utvára podmienky na rozvoj práce s mládežou, podporuje iniciatívy v rámci práce s mládežou a ďalšie aktivity.

4.3.2 Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre sociálne ohrozené deti a mládež

Mesto priebežne spolupracuje so zariadeniami poskytujúcimi sociálne služby pre ohrozené deti a mládež – centrum pre deti a rodiny, krízové centrá. Problémy na úseku sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately sa riešia v spolupráci s príslušným ÚPSVaR.

4.3.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu sociálne ohrozené deti a mládež

4.3.3.1 Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov (prevencia záškoláctva, šikanovania, delikvencie, zvýšeného násillia, bezpečného používania internetu, prevencie drogových závislostí a pod.), pričom osobitnú pozornosť je potrebné venovať ochrane a podpore detí a mládeže zo sociálne slabých rodín,

4.3.3.2 Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu s cieľom predchádzania rizikovým a nežiaducim javom, keďže voľnočasové aktivity zohrávajú v živote mladého človeka čoraz dôležitejšiu úlohu, pričom sa nejedná len o funkciu socializačnú, ale rastúci význam nadobúda aj jeho funkcia kompenzačná (vyrovnávanie pracovnej a školskej záťaže) a najmä preventívna (voľnočasové aktivity s možnosťami využitia hodnotových orientácii ako súčasť ochrany pred negatívnymi spoločenskými javmi).

4.3.3.3 Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry,

4.3.3.4 Rozvoj spolupráce so subjektmi (štátne, občianske združenia a neziskové organizácie) poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine,

4.3.3.5 Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže),

4.3.3.6 Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovania sa“ a zapájania sa do verejného života,

4.3.3.7 Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite.

4.3.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.1. Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ, spolupracujúce štátne inštitúcie
Indikátory plnenia:	Výkon preventívnych opatrení, mentoring problematických jedincov, záznamy terénnych sociálnych pracovníkov, vyhodnotenia.
Kvantifikácia kapacít:	Preventívne opatrenia formou prednášok a článkov.

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
-----------------	---

Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.2. Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Kultúrne podujatia, spoločenské podujatia, návštevy CS, poskytovanie služieb v priestoroch KC, ap. Tento cieľ je plnený cez rôzne podujatia pre deti a mládež
Kvantifikácia kapacít:	Mesačne podľa plánu činnosti KC a spolupracujúcich organizácií

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.3. Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Športové podujatia na miestnej aj regionálnej úrovni, účasť na kultúrno-vzdelávacích aktivitách v meste aj regióne, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Budovanie športovej a záujmovej infraštruktúry v súlade s rozhodnutím MsZ a podmienkami projektu

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.4. Rozvoj spolupráce so subjektmi poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine

Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Spoločenské aktivity na rôznej úrovni – mestskej aj regionálnej, vedomostné prednášky, supervízie pre skupiny aj jedincov, poskytovanie služieb v priestoroch Komunitného centra, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Podľa plánu vzdelávacích inštitúcií a ostatných subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti.

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.5. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 - 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Zdravotné prednášky, aktivity s generáciami starších a dospelých, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Podľa plánu činnosti Klubu dôchodcov a ostatných subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti so zameraním na CS.

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.6. Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovania sa“ a zapájania sa do verejného života

Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Zdravotné prednášky, motivačné posedenia, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Podľa plánu činností KC a spolupracujúcich organizácií.

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Potreba/ Aktivita:	3.1.7. Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Aktivity pre skrášlenie mesta, prezentácie mesta, účasť mladých na mestských aktivitách, poskytovanie služieb v priestoroch MsKC, POS.
Kvantifikácia kapacít:	Podľa plánu činností a potrieb jednotlivých subjektov a príležitostných potrieb.

4.4 Oblasť sociálnej starostlivosti pre rodiny a matky s deťmi

V tejto cieľovej skupine sú v oblasti starostlivosti a poskytovania služieb zastúpené:

- matky s maloletými deťmi,
- viacdtné rodiny a mladé rodiny,
- neúplné rodiny,
- matky a ženy, ktoré sú obeťami domáceho násillia.

4.4.1 Základný legislatívny rámec

Základný právny rámec, ktorý upravuje potreby tejto cieľovej skupiny je zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, kde § 31 vymedzuje sociálne služby na podporu rodín s deťmi. Časť problematiky je upravená aj v zákone č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine.

4.4.2 Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre rodiny a matky s deťmi

Výkon sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately pre cieľovú skupinu vykonáva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v okresnom meste.

4.4.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu rodiny a matky s deťmi

4.4.3.1 Ďalší rozvoj poradenstva keďže podobne ako u cieľovej skupiny sociálne ohrozené deti a mládež predstavuje sociálne poradenstvo dôležité zameranie foriem a nástrojov sociálnych služieb a ciele, koordinovanou a aktívne smerovanou a realizovanou činnosťou poradenstva sa umožní riešenie mnohých situácií a prípadov na úrovni vlastného potenciálu klienta a jeho rodiny, prípadne na úrovni jednorazovej intervencie v teréne alebo ambulantne, ešte pred tým, než by musela byť poskytnutá intervencia v podobe priamej krízovej intervencie či dlhodobej sociálnej služby,

4.4.3.2 Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu – bývanie, komunitné centrum.

4.4.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre rodiny a matky s deťmi

Priorita	4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi
Cieľ	4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi
Potreba/ Aktivita:	4.1.1. Ďalší rozvoj poradenstva, foriem a nástrojov sociálnych služieb
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 - 2026
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Zmysluplné aktivity pre mladé matky, neúplné rodiny, viacpočetné rodiny, tútoring problematických jednotlivcov, skupinové aktivity na riešenie problémov, záznamy terénnych pracovníkov, vyhodnotenia
Kvantifikácia kapacít:	Počet poskytovaných služieb – priebežne podľa plánu spolupracujúcich subjektov

Priorita	4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi
Cieľ	4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi
Potreba/ Aktivita:	4.1.2. Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu – bývanie, komunitné centrum
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 - 2028
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Komunitné centrum a poskytovanie obligatórných aj fakultatívnych služieb, poradenské služby pre podporu výchovy a bývania
Kvantifikácia kapacít:	Rozšírenie kapacít KC.

4.5 Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami

Svojím zložením ide o najrôznorodjšiu cieľovú sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé.

Táto cieľová sociálna skupina pozostáva z niekoľkých základných skupín (prípadne ich kombinácií). Sociálne problémy týchto skupín sú spôsobené nedostatočnou mierou a možnosťou uspokojovania základných životných potrieb ako následok ich sociálnej situácie, v ktorej sa z rôznych (subjektívnych aj objektívnych) príčin ocitli a ktorá spôsobuje ich sociálne vylúčenie.

Spoločenské problémy niektorých týchto skupín sú podmienené odlišným spôsobom života a životným štýlom, ktorého prejavy sú veľakrát v protiklade so životným štýlom majoritnej populácie komunity a v rozpore s jej verejnou mienkou. K tejto sociálnej skupine zaradujeme:

- občanov prepustených z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaných občanov,
- občanov spoločensky neprispôsobivých (občania so sociálne patologickým správaním),
- závislých občanov (látkové a nelátkové závislosti).

4.5.1 Základný legislatívny rámec

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí č. 448/2008 Z. z.

o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.5.2 Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami

Mesto poskytuje základné sociálne poradenstvo prostredníctvom zamestnanca pre sociálne účely. Mesto môže podporovať občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami aj finančnou výpomocou a to prostredníctvom jednorazovej dávky finančnej pomoci.

4.5.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

4.5.3.1 *Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu, podporu integrácie a aktivizácia k vyvíjaniu vlastnej snahy k zmene svojej sociálnej situácie, zachovať zodpovednosť za sociálne následky svojho konania,*

4.5.3.2 *Terénna / Komunitná sociálna práca.*

4.5.3.3 *Komunitné centrum poskytujúce adekvátne služby*

4.5.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami

Priorita	5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Cieľ	5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Potreba/ Aktivita:	5.1.1. Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 - 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ, ÚPSVaR

Indikátory plnenia:	Realizácia projektov na motivovanie a podporu zamestnania a zamestnateľnosti, programy komunitných aktivít, záznamy terénnych pracovníkov, vyhodnotenia.
Kvantifikácia kapacít:	Projekty zamestnanosti, zamestnateľnosti a komunitného rozvoja.

Priorita	5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Cieľ	5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Potreba/ Aktivita:	5.1.2. Terénna / Komunitná sociálna práca
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ
Indikátory plnenia:	Terénna a ambulantná sociálna práca s rizikovými skupinami aj jednotlivcami, sprevádzanie klienta, tútoring, mentoring, návštevy CS, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Počet terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníkov KC – 7 Počet poskytovaných služieb – priebežne

Priorita	5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Cieľ	5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Aktivita:	5.1.3. Budovanie Komunitného centra poskytujúce adekvátne služby
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, Plán obnovy, rozpočet mesta, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2024 – 2029
Zodpovednosť:	Primátor mesta (resp. poverená osoba), zodpovední pracovníci MsÚ

Indikátory plnenia:	Spoločenské priestory, vzdelávacia miestnosť, kuchynka, kancelária KC, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Počet poskytovaných služieb sociálnej starostlivosti - 3

5 PROGRAMOVÉ ZABEZPEČENIE KPSS V RÁMCI PROGRAMU ROZVOJA MESTA ŽIAR NAD HRONOM

5.1 Programová časť vzťahujúca sa na KPSS

BUDOVAŤ ZELENÉ MESTO S KVALITNEJŠÍM ŽIVOTNÝM PROSTREDÍM

- Budovanie mestskej ekologickej mobility
- Eliminácia rizík z ohrozenia kvality životného prostredia

BUDOVAŤ INTELIGENTNÉ A INOVATÍVNE SMART MESTO

- Modernizácia verejnej správy a budovanie informačnej spoločnosti
- Rozvoj bývania a tvorba podmienok pre oddych, šport a regeneráciu, podpora a stabilizácia mladých a vzdelaných

BUDOVAŤ SOCIÁLNE A SPRAVODLIVÉ MIESTO PRE ŽIVOT

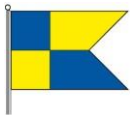
- Zavádzanie riešení a prevencie voči nárastu skupín odkázaných na sociálnu pomoc a sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva
- Zvýšenie schopnosti obyvateľov uplatniť sa na trhu práce a modernizácia vzdelávacích procesov hlavne v celoživotnom vzdelávaní

5.2 Tvorba partnerskej spolupráce, podpora a vyššia participácia MVO na verejnom živote a budovanie vzťahu k mestu. Akčné plány vzťahujúce sa na KPSS v súvislosti s Programom rozvoja mesta Žiar nad Hronom.

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych projektov, ktoré smerujú k naplneniu strategického cieľa a prioritných oblastí sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom.

Akčné plány sa týkajú kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Ich plánovací horizont je približne 1 – 3 roky. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (projekty druhého sledu), po splnení istých nevyhnutných podmienok (napr. majetkové vysporiadanie, získanie investora a pod). Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity. Akčné plány nie sú podrobnými realizačnými projektmi. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môžu mať len charakter rámcových projektov.

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov.

6 ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE

Komunitný plán sociálnych služieb mesta úzko participuje s Programom rozvoja mesta Žiar nad Hronom. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v meste.

Keďže finančné možnosti mesta v súčasnom programovom rozpočte sú ohrozené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2024 – 2029. Určite nie je v možnostiach mesta realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb určí mestské zastupiteľstvo mesta schválením tohto dokumentu zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

Plánované ciele a aktivity zamerané na realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb mesta budú zabezpečované nasledovne:

Priority, opatrenia, aktivity	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. Sociálna starostlivosť o seniorov						
1.1. Podpora aktívneho starnutia						
1.1.1. Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti (Opatrovanie)	X	X	X	X	X	X
1.1.2. Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času	X	X	X	X	X	X
1.1.3. Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atd.)	X	X	X	X	X	X
1.1.4. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže)	X	X	X	X	X	X
1.1.5. Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, keďže táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov	X	X	X	X	X	X

Priority, opatrenia, aktivity	2024	2025	2026	2027	2028	2029
2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím						
2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím						
2.1.1. Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb	X	X	X	X		
2.1.2. Odstránenie existujúcich bariér v meste	X	X	X			
2.1.3. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb	X	X	X	X	X	X

Priority, opatrenia, aktivity	2024	2025	2026	2027	2028	2029
3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež						
3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže						
3.1.1. Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov	X	X	X			
3.1.2. Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu	X	X	X	X	X	X
3.1.3. Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry	X	X	X			
3.1.4. Rozvoj spolupráce so subjektmi poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine	X	X	X			
3.1.5. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu	X	X	X			
3.1.6. Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovania sa“ a zapájaniu sa do verejného života	X	X	X			

3.1.7. Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite	X	X	X			
--	---	---	---	--	--	--

Priority, opatrenia, aktivity	2024	2025	2026	2027	2028	2029
4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi						
4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi						
4.1.1. Ďalší rozvoj poradenstva, foriem a nástrojov sociálnych služieb	X	X	X			
4.1.2. Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu	X	X	X	X	X	

Priority, opatrenia, aktivity	2024	2025	2026	2027	2028	2029
5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami						
5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami						
5.1.1. Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu	X	X	X	X	X	X
5.1.2. Terénna / Komunitná sociálna práca	X	X	X	X	X	X
5.1.3. Komunitné centrum poskytujúce adekvátne služby	X	X	X	X	X	X

6.1 Určenie kapacít jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb s výhľadom do r. 2029

Orgán, inštitúcia, typ zariadenia	Odporúčaný rozsah	Odporúčaný rozsah
	2024 - 2029	2030 a následne
Mestský úrad (počet pracovníkov)	157	162
Sociálny asistent (streetworker) (počet pracovníkov)	0	0

Strediská poradenstva - Centrum poradenstva a prevencie Žiar nad Hronom (počet pracovníkov)	9	10
Sociálny taxík (počet prepráv/rok)	2100	2500
Prepravná služba SČK	70	75
Terénna sociálna práca (počet pracovníkov)	4	4
a) Sociálne služby krízovej intervencie		
1. Terénna sociálna služba krízovej intervencie	0	0
2. Poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach		
2.1 nízkoprahové denné centrum (klientov/rok)	0	0
2.2. integračné centrum	0	0
2.3. komunitné centrum (počet pracovníkov)	3	3
2.4. nocľaháreň (počet miest)	0	0
2.5. útulok pre mužov (počet miest)	21	22
2.6. domov na polceste (počet miest)	0	0
2.7. zariadenie núdzového bývania (počet miest)	0	0
3. Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	0	0
b.) Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi		
1. Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života	0	0
2. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti	0	0
3. Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (počet pracovníkov/klienti)	5+1/20	5+1/20
3. Služba včasnej intervencie	0	0
c.) Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku		
1. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek		
- zariadenia podporovaného bývania	0	0

- zariadenia pre seniorov (počet miest)	165	165
- zariadenie opatrovateľskej služby	0	0
- rehabilitačné stredisko	0	0
- domov sociálnych služieb (počet miest)	41	41
- špecializované zariadenie (počet miest) - Hospic	0	0
- denný stacionár (počet klientov/rok)	0	10
2. Domáca opatrovateľská služba (počet klientov)	50	65
3. Prepravná služba	1	1
4. Sprievodcovská a predčítateľská služba (počet služieb)	0	0
5. Tlmočnicke služby	0	0
6. Sprostredkovanie tlmočnickej služby (počet služieb)	0	0
7. Sprostredkovanie osobnej asistencie (počet služieb)	70	70
8. Požičiavanie pomôcok (počet klientov/rok)	60	65
d.) Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií		
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci (počet klientov)	0	0
Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií (počet dostupných služieb)	0	0
e.) Podporné služby		
1. Odľahčovacia služba	1	1
2. Pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	1	1
3. Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre		
- pre dospelých ŤZP a ZP (počet klientov)	0	0
- pre seniorov (počet klientov)	200	210
- pre rodičov s deťmi (počet klientov)	0	0

4. Podpora samostatného bývania	0	0
5. Jedáleň (zabezpečuje SČK)	1	1
6. Práčovňa	1	1
7. Stredisko osobnej hygieny	1	1

7 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA

Plnenie strategických cieľov a opatrení Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom bude priebežne hodnotené na zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Na rokovanie mestského zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a potrebe aktualizácie úloh v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Komunitný plán sociálnych služieb je verejne dostupný dokument a otvorený pre potreby aktualizácie prichádzajúcich podnetov, príležitostí a zmien vnútorného a vonkajšieho prostredia.

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Merateľný ukazovateľ	Termín monitoringu
1. Sociálna starostlivosť o seniorov			
1.1. Podpora aktívneho starnutia			
1.1.1. Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti (DOS, TSP)	2024-2029	DOS/26 OPA Zachovanie DOS Navýšenie opatrovateľov	2026-2028
1.1.2. Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času	2024-2029	KD a ost. subjekty/1x mesiac	2026-2030
1.1.3. Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.	2024-2029	KD a ost. subjekty/podľa plánu činnosti Počet aktivít zrealizovaných za rok	2024-2028
1.1.4. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorova mládeže)	2024-2029	KD a ost. subjekty/podľa plánu činnosti Počet aktivít zrealizovaných za rok	2024-2028
1.1.5. Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, keďže táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov	2024-2029	KD a ost. subjekty/podľa plánu činnosti Počet aktivít zrealizovaných za rok	2026-2030

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Merateľný ukazovateľ	Termín monitoringu
2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím			
2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím			
2.1.1. Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb	2024-2027	DS – 4 Z TSP – 4 Z KC – 3 Z DOS – 25 Z	2025-2029
2.1.2. Odstránenie existujúcich bariér v meste	2024-2026	SÚ a platná legislatíva	2024-2028
2.1.3. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb	2024-2029	ÚPSVaR DSS	2026-2030

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Merateľný ukazovateľ	Termín monitoringu
3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež			
3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže			
3.1.1. Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov	2024-2026	KC/3 Z MsP/prevenia	2024-2028
3.1.2. Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu	2024-2029	CVČ KC/ 3 Z	2024-2028
3.1.3. Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry	2024-2026	CVČ KC/3 Z Kalendár šport. aktivít mesta	2025-2029
3.1.4. Rozvoj spolupráce so subjektmi poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine	2024-2026	Vzdelávacie a spolupracujúce subjekty (RÚVZ, CPPaP ap.)	2025-2029
3.1.5. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu	2024-2026	CVČ KD a ZŠ,SŠ	2026-2029
3.1.6. Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovaniu sa“ a zapájaniu sa do verejného života	2024-2026	CVČ Školský parlament ost. spolupracujúce subjekty podľa plánu činnosti	2026-2030

3.1.7. Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite	2024-2026	KC CVČ ost. spolupracujúce subjekty podľa plánu činnosti	2026-2030
Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Merateľný ukazovateľ	Termín monitoringu
4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi			
4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi			
4.1.1. Ďalší rozvoj poradenstva, foriem a nástrojov sociálnych služieb	2024-2026	ÚPSVaR TSP KC MsÚ ost. spolupracujúce subjekty podľa plánu činnosti (Občianske združenia, ap.)	2025-2029
4.1.2. Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu	2024-2028	Rozšírenie KC KC a ost. spolupracujúce subjekty	2026-2031

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Monitorovacia komisia	Termín monitoringu
5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami			
5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami			
5.1.1. Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu	2024-2029	ÚPSVaR MsÚ TSP, KC KC a ost. spolupracujúce subjekty	2025-2029
5.1.2. Terénna / Komunitná sociálna práca	2024-2029	TSP/KC	2025-2030
5.1.3. Komunitné centrum poskytujúce adekvátne služby	2024-2029	KC	2025-2031

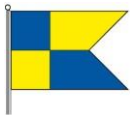

8 PRIPOMIENKOVANIE KPSS

Predfinálna verzia Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom na programové obdobie 2024-2029 bola zverejnená s cieľom osloviť čo najširšiu verejnosť a poskytnúť jej možnosť o nahliadnutie do uvedeného dokumentu.

Verejnosť a občania mesta boli oslovení prostredníctvom úradnej tabule na web stránke mesta www.ziar.sk, FB stránky mesta <https://www.facebook.com/ziarnadhronom/>, a zároveň bolo možné nahliadnuť do dokumentu aj pri osobnej návšteve Mestského úradu, Š.Moysesa 46, 965 19 Žiar nad Hronom - na informáciách.

Podnety, návrhy, pripomienky k novému KPSS 2024-2029 bolo možné zasielať formou e-mailu na podnetyKPSS@ziar.sk, alebo osobne do schránky umiestnenej na informáciách MsÚ po dobu 14 dní (9.2.-23.2.2024). Vzhľadom na nepodané podnety a pripomienky, návrh spracovaného dokumentu KPSS bude predložený na schválenie Mestským zastupiteľstvom v mesiaci apríl 2024.

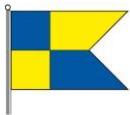

9 VYHODNOTENIE A MODIFIKOVANIE KPSS

Komunitný plán sociálnych služieb mesta je otvorený dokument, ktorý by mal byť v súlade s meniacimi sa podmienkami v meste, prípadne celej spoločnosti. Všetky zmeny v dokumente schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

Predkladať návrhy na modifikovanie KPSS bude v právomoci Komisie a Riadiacej skupiny pre KPSS. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrh na modifikovanie KPSS.

Aktualizácia KPSS sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KPSS, ktorý bude obsahovať konkrétne nové opatrenia, aktivity, rozsah a úlohy. Tento návrh sa predloží na schválenie mestskému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KPSS bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Riadiacej skupiny pre KPSS alebo mestského zastupiteľstva.

ZÁVER

Spracovaním Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom, ako strednodobého plánovacieho dokumentu sa v meste pristúpilo ku komplexnému komunitnému plánovaniu, cieľom ktorého je:

- zmapovanie a vyhodnotenie situácie v oblasti sociálnych služieb v meste,
- naštartovanie systematického a transparentného plánovania rozvoja sociálnych služieb za účasti všetkých dotknutých subjektov a vytvorenie efektívne fungujúceho miestneho partnerstva týchto subjektov,
- vytvorenie vízie a stanovenie strategických cieľov a opatrení rozvoja sociálnych služieb mesta,
- vytvorenie nástroja pre rozhodovanie manažmentu mesta v oblasti sociálnych služieb.

Jedným zo zamýšľaných vedľajších efektov procesu komunitného plánovania je zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike a ponuke sociálnych služieb, ako aj podpora zaradenia oblasti sociálnych služieb do dlhodobých rozpočtových priorít mesta.

Úspech realizácie strategických cieľov a opatrení stanovených v komunitnom pláne bude podmienený mierou spolupráce dotknutých subjektov a vhodným zabezpečením finančných, materiálnych a personálnych podmienok potrebných na rozvoj sociálnych služieb v meste.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A ZDROJOV

Knihy:

1. HUDECOVÁ, A., BROZMANOVÁ - GREGOROVÁ, A. a kolektív: *Sociálna práca s rodinou*. 1. vyd., Banská Bystrica : 2008, 234 s. ISBN: 978-80-8083-597-2.
2. JUSKO, P.: Cieľové skupiny sociálnej práce. In: *Práca a sociálna politika*. Roč. 8, 2000.
3. STRIEŽENEC, Š.: *Slovník sociálneho pracovníka*, 1 .vyd. Trnava : 1996, 255 s. ISBN 80-967589-0-X.
4. STRIEŽENEC, Š.: *Sociálna práca. Teórie a metódy sociálnej práce*. 3/2003, 50 s. ISSN 1213-624. 5. ŽILOVÁ, A.: *Úvod do teórie sociálnej práce*. 1. vyd. Badín : Mentor, 2005. 130 s. ISBN 80-968932-1-1.

ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV

1. CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa
2. CD: Mesta, kraj Banskobystrický
3. ENTIRE – 02/2020, Ako na nové programové obdobie?, magazín
4. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021. Štatistický úrad SR, 2021
5. Zákon č. 5/2004 Z. z., zo 4. decembra 2003, o službách zamestnanosti.
6. Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
7. Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
8. Zákon č. 448/2008Z.z. o sociálnych službách
9. Zákon č. 376/2014 Z. z. zo dňa 20. 12. 2014.
10. <http://e-obce.sk>
11. <http://www.obce.info>
12. Informácie na 'slovenskovkocke.sk'
13. Informácie na 'mojaobec.statistics.sk'
14. <http://www.statistics.sk>
15. <http://www.ives.sk/registre/>
16. Štatistický úrad SR – Krajská správa BBSK
17. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom
18. Mestský úrad Žiar nad Hronom
19. Iné právnické a fyzické osoby
20. Vlastné zdroje z prieskumu
21. Atlas rómskych komunit, rok 2019
22. Údaje Štatistického úradu SR

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CS	Cieľová skupina
CVČ	Centrum voľného času
DOS	Domáca opatrovateľská služba
DS	Denný stacionár
DSS	Domov sociálnych služieb
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
KC	Komunitné centrum
KD	Klub dôchodcov
KŽP	Kvalita životného prostredia
ĽZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
MsKC	Mestské kultúrne centrum
MsP	Mestská polícia
MsR	Mestský rozpočet
MsÚ	Mestský úrad
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OZ (MVO)	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
POS	Pohronské osvetové stredisko
PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
SÚ	Stavebný úrad
SŠ	Stredná škola
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠŠ	Špeciálna škola
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca (Terénny sociálny pracovník)
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj

TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
Z	Zamestnanec
ZŠ	Základná škola
ZP	Zdravotne postihnutý
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
Z. z.	Zbierka zákonov

ZOZNAM PRÍLOH

1. Uznesenie mestského zastupiteľstva o schválení Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom 2024 – 2029.